

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

december 2018, letnik LXIII

Tiskovina
Postarna plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Taborniški koledar 2019

Različni obrazi božiča

Če ga ne moreš prijeti, še ne pomeni, da ne obstaja

V iskanju
novega Stra

TABORNIKI

Glavna in odgovorna urednica

Suzana Podvinšek (revija.tabor@taborniki.si)

Pomočnica urednice

Tadeja Pretnar

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Maša Pušnik

Urednik sklopa Dogodivščina

Martin Justin

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Neža Marija Slosar

Spletna urednica

Ajda Čebul

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Jaka Bevk, Eva Bolha, Tea Derguti, Jovana Đukić, Maša Fatur, Petra Grmek, Rebeka Jereb, Nina Kapelj, Matej Kelemen, Primož Kolman, Kaja Koželjnik, Maja Kramar, Davor Kržišnik, Nina Medved, Frane Merela, Katarina Miklavc, Anja Novljan, Maks Evgen Obelšer, Rok Pandel, Anja Slapničar, Iva Š. Slosar, Zala Šmid, David Šturm, Nicolas Vanek, Maja Vogrič, Metoda Zalar

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Kontakt za sponzorje, donatorje in

oglaševalce v reviji Tabor

komunikacije@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije

Einspielerjeva 6, Ljubljana

01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6500 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Kam in kako naprej

Decembrsko praznično vzdušje je obarvalo mesta, združilo ljudi, popestrilo taborniške dejavnosti in zajelo tudi revijo. Je čas, ki je namenjen druženju s tistimi, ki nas osrečujejo in ki jih imamo radi. Po tiho pa se vsak pri sebi že sprašuje, kako in kaj bo drugače v naslednjem letu. Želimo si nečesa novega, drugačnega, želimo si sprememb, da pa jih dosežemo, si moramo zastaviti cilje. Pred letom dni sem v takšnem času prejela napotke in usmeritve, kako se lotiti prve številke z ekipo. Zdaj pa je pred nami že zadnja številka tega letnika. Huh, res je, z odlično ekipo piscev, ilustratorjev, fotografov in drugih sodelavcev, se je hitro obrnilo eno leto. V tem času smo poleg mesečne priprave revije kovali nove načrte in iskali nove izzive, ki nas bodo gnali naprej.

Ne bojmo se sprememb, verjemimo vanje, jih sprejemajmo in v njih neizmerno uživajmo. Res je, s spremembo na vsakem koraku tvegamo, ampak če tega ne storimo, ne vemo, kako je. Vredno je poskusiti, saj s tem pokažemo, da si želimo nečesa novega, s trudom, vztrajnostjo in željo lahko dosežemo uspeh. Vendar moramo vedeti, da noben uspeh ne pride čez noč, da se je zanj potrebno potruditi, kakšni stvari odreči in sprejeti tudi kakšno kritiko, ki ni vedno napačna, le poskusiti jo je treba razumeti in iz nje izluščiti najboljše. Pomislite, kakšnih sprememb si želite vi, kakšni so vaši cilji, kdo je tisti, ki vas bo pri tem podprl in vas bodril. Dovolite si sprememb na vaši poti, upajte si sanjati, bodite srečni in se zabavajte.

Preživite praznike v spominih na lepe trenutke in z veseljem ter pogumom vstopite v leto, ki je pred nami.

Srečno 2019 v imenu uredništva revije Tabor.

Suzana Podvinšek,
urednica revije Tabor

Zgodba z naslovnice

Ujet v zimski metež

Avtor fotografije: Pija Šarko

Bohinj, februar 2018

Na zimovanju v začetku letošnjega leta nas je Kraške viharnike v Gozdni šoli v Bohinju pričakalo ogromno snega. Še preden smo se dobro namestili, so se naši GG-ji prepustili snežnim dogodivščinam. V objektiv sem ujela eno izmed vragolij – Amadeja zakopanega pod kupom snega. Držimo pesti, da bo tudi letošnja zima prinesla obilo zimskih radosti.

Dejavnosti ZTS sofinancirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINO

FS Fundacija za šport

Aktualno

- 4 Novice / Čas za zimo, Jesenovanja
 5 Novice / Praznično vzdušje, Člani z novimi ruticami okoli vratu
 6 Novice / Vandranje, Znanje
 7 Novice / S spomini in cilji naprej

Igra

- 8 Veščine / Okrasimo december!

Dogodivščina

- 12 Veščine / Pozornost za vsakogar
 14 Širimo obzorja / Izbor letošnjega Liffa
 15 Stric Nic svetuje / Življenje je praznik

Raziskovanje

- 16 Vihar v glavi / Če ga ne moreš prijeti, še ne pomeni, da ne obstaja
 17 Orientacija / Spoznajmo relief
 18 Bobrček svetuje / Malo dežja? Ni panike!
 19 Z ognjišča / Zabava s penicami
 20 Varno v naravo / Varno v gore pozimi
 21 Astronomija / Božični komet 46P/Wirtanen
 22 Taborniška skrinja / Vzgoja za spremembe

Aktualno

- 24 Tema meseca / Različni obrazi božiča
 36 Aktualno / V iskanju novega Sira
 38 Mednarodno / Od Adriatika do Baltika

- 39 Svetkova avantura / Taborniki "odkrili Ameriko"
 40 Mnenje / Zapuščina projekta TAPOS?
 41 Pisma bralcev / Pošteno je, da imamo vsi enake možnosti
 42 Strokovno / Zdrav kot vidra!

- 43 Reportaža / Kdo je kdo in kje
 44 Reportaža / Kaj je skupnega bosim nogam in krofu? ZNOT!
 45 Od rodov / Po medvedjih sledih, Nazaj v prihodnost taborništva
 46 Od rodov / Korošci pokazali svoje znanje prve pomoči, Bitka laserjev
 47 Aktualno / Indeks vsebine za leto 2018
 49 Od rodov / ZOT in Megamodul

Razvedrilo

- 50 Knjigožer in filmoljub / Naj poletna taborniška zgodba
 51 Pravopisna drobtin'ca / Decemb(e)rski
 52 Strip o družini Šumar / in praznični duh
 53 Pesmarica / Feliz Navidad

Aktualno

- 54 Koledar akcij
 55 Zadnja plat

Čas za zimo

Pretekli mesec je minil v znamenju jesenovanj, zdaj pa že korakamo proti praznovanjem zaključka leta, čajankam in drugim prazničnim akcijam.

Mesec november je v Zapotok nad Igom privabil vodnike na **Vikend za vodnike**, kjer so pridobivali nove izkušnje, ideje in prijatelje. Drugi večer so popestrili člani izvršnega odbora ZTS, ki so bili govorniki na **TAB talkih**.

Taborniki smo za projekt **TAPOS – taborniški pospeševalnik** prejeli državno priznanje Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ki je projekt prepoznalo kot izredno uspešen oz. odmeven in koristen projekt v mladinskem sektorju v letu 2018!

Mestna zveza tabornikov Ljubljana je organizirala **vesela srečanja MČ**, ki so skupaj s svojimi vodniki obiskovali delavnice, kjer so dobili aktivne, ustvarjalne, poučne in raziskovalne naloge. Vodstva ljubljanskih rodov so se zbrala v Bohinju na **MZT vikendu**, kjer so izmenjevala izkušnje in ugotavljala, čemu morajo posvečati pozornost.

Na Koroškem je potekalo **tekmovanje prve pomoči** za GG-je, ki so ga organizirali taborniki Rodu koroških jeklarjev Ravne na Koroškem. V začetku decembra je potekal **ZNOT – Zimsko nočno orientacijsko tekmovanje** v organizaciji Rodu skalnih tabornikov Domžale.

V Kranju je že tradicionalno potekal **Teden dobrih del**, kjer taborniki Rodu Stane Žagar – mlajši Kranj en teden opravljajo družbeno koristna dela.

Ko nesreča se zgodi, pomagat' znamo mi. Foto: Neža Ternik

Imamo kompas, karto in svetilko? Zdaj lahko gremo. Foto: Rok Ljubešek

Jesenovanja

Vikend-druženja na različnih koncih po državi so v polnem teku. Na Kovku so se v rekordnem številu zbrali taborniki iz **Rodu Mladi bori Ajdovščina**, ki so osvajali novo znanje, se zabavali, igrali in peli. V Ruški koči na Pohorju je vikend preživel **Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor**, ki se je vrnil v preteklost in reševal azteško civilizacijo ter se ob tem močno zabaval in pridobil novo znanje o minskem polju, vozlih in prvi pomoči. V deželo Nije so se odpravili četrtšolci **Rodu Jezerski zmaj Velenje**. Na jesenovanje so se odpravili še taborniki iz **Rodu II. grupe odredov Celje**, **Rod stražnih ognjev Kranj**, **Kokrški rod Kranj** in **Rod Lilijski grič Pesje**.

Izdelovanje sledi je lahko zabavno tudi vodnikom. Foto: Jure Pučnk

Praznično vzdušje

V rodovih v mesecu decembru potekajo najrazličnejše predpraznične akcije. **Rod koroških jeklarjev Ravne na Koroškem** je pričel s tradicionalno desembrsko akcijo Palačinke on the tour, namenjene vsem, ki v srcu dobro mislijo, zopet je zaživela tudi stojnica upanja, ki se letos prvič s Koroške širi tudi v Ljubljano. Na prazničnem sejmu pod Šmarno goro so taborniki iz **Rašiškega rodu Šmartno** obiskovalce

Le kdo bo prejel te voščilnice za praznike? Foto: Ema Kočevar

Taborniška gala večerja ob zaključku leta. Foto: Tine Prinčič

razvajali z vročo čokolado in čajem. Pri okraševanju mesta in pričaranju prazničnega vzdušja je pomagal **Rod kranjskega jegliča Spodnja Idrija**.

Po slastnih prazničnih palačinkah je dišalo na adventnem bazarju, ki so se ga udeležili taborniki iz **Rodu zelenega Žirka Žiri**, ki so spekli kar 145 palačink, s palačinkami so privabljali tudi taborniki iz **Rodu dveh rek Medvode**. Rašičani so za zaključek leta pripravil gala večerjo, ki so se je udeležili tudi člani **Rodu Bičkova skala Ljubljana**. Piškoti in čaj so pričarali pravo predpraznično vzdušje vodu Sovice iz **Poključkega rodu Zgornje Gorje**, v vodu Korenčki iz **RMB Ajdovščina** so pripravili slastne čokoladne kroglice, **Rod modrega vala Trst-Gorica** pa je organiziral Piškopeko.

Ustvarjalno žilico so s prazničnimi voščilnicami prebudili v **Rodu belega konja Slovenske Konjice**, **RST Domžale**, **RDR Medvode** in **RPG Šoštanj**. Vod Volkovi iz Zgornjih Gorij je v duhu prazničnega časa posadil božično žito v lončke, ki so jih nato še okrasili. Barvali in risali so tudi v **Rodu Ukročena reka Maribor**, ki je olupal ptičje hišice.

Akcija Božiček za en dan je spodbudila **Rod aragonskih ježkov Cerčno**, **Rod pusti grad Šoštanj**, **Rod Enajsta šola Vrhnika**, **Rod bistriških gamsov Kamnik** in druge k sodelovanju.

Od starega leta so se z druženjem in čajanko poslovili v **Rodu Črnega mrava Ljubljana**, ki je pripravil tudi tekmovanje za najboljšo sladico, v **Rodu Hudi potok Šmartno ob Paki** so na zaključku podelili rutice novim članom. Predbožična čajanka se je odvijala še v **Rodu II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor**, **RDGO Celje**, **RSO Kranj**, **RBK Slovenske Konjice**.

Člani z novimi ruticami okoli vratu

Klub PP iz **Šoštanja** se je povečal za tri nove člane, ki so po zahtevnem in napornem izzivu po mestu na Pustem gradu okoli vratu dobili nove modre rutice. PP klub je medse sprejel nove tabornike v **Rodu Mrzli studenec Mislinja**, nove grče so sprejeli v **Rodu jadranskih stražarjev Izola**.

Preko izzivov in nalog so taborniki iz **Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto** in **Rod morskih viharnikov Portorož** dokazali in pokazali, da si zaslužijo nove rutice. Taborniško prisego je bilo slišati tudi v **Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica** in **Kokrškem rodu Kranj**, kjer so podelili nove rutice in veččine.

Sneg, razgled in dobra družba je vse kar potrebujemo.
Foto: Domen Hauk

Vandranje

Taborniki svoje akcije popestrimo z izleti, kjer raziskujemo, odkrivamo, opazujemo, se družimo in zabavamo. Namlajši iz **RMV Trst-Gorica** so spoznavali Rezijo in obiskali Muzej rezijanskih ljudi in Muzej brusarjev. V tehnični muzej v Bistru so se odpravili taborniki iz **RGT Novo mesto** kjer je vsak našel zanimivost zase. Vse od izdelkov iz lesa, tovarn, živali do avtomobilov. **Rod Zelena Rogla Zreče** so se s taborniki iz **Rodu Bistre Savinje Šempeter v Savinjski dolini** odpravili na izlet v Mini ZOO land v Slovenskih Konjicah. RR-i iz **RZŽ Žiri** so ubrali pod noge in se odpravili po grebenški poti proti spodmolom v Velem Badinu nato pa preko Sočerge do vasi Marezige. GG-ji, PP-ji in starejši iz **Rodu Sivega volka Ljubljana** so se odpravili do Orožnove kočice na planino za Liscem pod Črno prstjo, kjer so uživali v lepih, dišajočih razgledih na Triglav in okoliške gore, sladkem čaju in obilici smeha. Vod Pande **RBS Ljubljana** so prvi decembrski vikend izkoristil za vodov izlet. Odpravili so se na Janče, v taborniško kočico Breza, kjer so obkroženi z naravo odlično poskrbeli za krepitev vodovega duha. Grče **Maistrovega rodu Limbuš** so se udeležile tradicionalnega pohoda od mariborske hmeljske kasarne, kjer je služboval Rudolf Maister, do Zavrha, kamor je rad zahajal in spisal marsikatero pesem, konec meseca so se udeležili tudi državne proslave v SNG Maribor.

Svoje možgane so razgibavali in reševali uganke taborniki iz **Zgornjih Gorij**. Na trampoline v WOOP Ljubljana so se odpravili MČ-ji **Rodu Enajsta šola Vrhnika**, bazen so obiskali GG-ji iz **Rašiškega rodu Šmartno**, v Lasertagu pa so se družili in zabavali GG-ji iz **RST Domžale**.

Znanje

Na zgodovinsko potovanje vse od leta 1902 do danes so se preko orientacije podali GG-ji **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka**. Novo znanje o orientaciji in taborniških veščinah so pridobili taborniki **RGT Novo mesto**, večino Potapljač so osvojili v potapljaškem centru Atlantis. GG-ji iz **REŠ Vrhnika**. V gozdu so v preteklem mesecu drevesa spoznavali MČ-ji **Rodu Topli vrec Topolšica**, ki so ob koncu srečanja ustvarili herbarij.

Z Orli ali **orientacijsko ligo** za grče so pričeli **RHP Šmartno ob Paki**, za začetek so spoznali osnove. Potne znake so se učili in ustvarjali MČ-ji **Rodu sotočje Nazarje** in **RTV Topolšica**. Orientacijsko znanje so na lovu na lisico preizkusili v **RSK Škofja Loka** in **Četi Zelenega zlata**. MČ-ji iz **RKJ Spodnja Idrija** so se preizkusili v orientaciji po Spodnji Idriji, kjer so iskali izgubljeno vodnico.

Ročne spretnosti pri vozlanju so preizkušali taborniki iz **Rodu Sotočje Nazarje** in **RMS Mislinja**. Z nožkom v roki so iz sadja pripravljali različne živalske skulpture v **Rodu Tršati tur Ljubljana**. Murni in MČ-ji iz **Škofje Loke** so preizkusili in obnovili znanje prve pomoči.

GG-ji **RSV Ljubljana** so se učili izdelovati in sestaviti ter celo praktično uporabiti pionirske objekte. Del časa so namenili tudi pogovoru o družbeno odgovornih temah, o strpnosti in nasilju med mladimi.

Grčice z Maistrom na Zavrhu. Foto: Tomaž Oset

Fotka meseca

Ko skrbi pustimo doma, vzponom sledijo brezmejne daljave. Foto: Domen Hauk

S spomini in cilji naprej

V spomine na poletne dni so se z risanko Taborniki proti pračloveku, ki so jo posneli na taborjenju, vrnili v **Rodu kraških j'rt Sežana**. V zgodovino so se sprehodili tudi taborniki **Rodu Jezerski zmaj Velenje**, ki za svojo 50-letnico pripravljajo knjigo Zgodbografija. **RSV Ljubljana** je v novembru praznoval 45-letnico svojega delovanja, ki so se ga spomnili ob pregledu fotografij.

Vodniki **RZŽ Žiri** so se v Šebreljah družili, igrali, med sabo delili dogodivščine s tečajev preteklega leta

in razvijali program za prihodnje leto. Jesenski rodov posvet so pred prvim snegom izvedli tudi v **Rodu Veseli veter Murska Sobota**.

RSR Ilirska Bistrica je podpisal izjavo o darovanju organov in s svojim dejanjem dvignil trenutno izjemno nizko odstotnost darovalcev.

V **Rodu Srnjak Logatec** se trudijo in urejajo svojo hiško, tokrat je na vrsto prišlo zgornje nadstropje, ki je dobilo izolacijo.

Čas za norčije v bazenu. Foto: Aleš Adlešič

Okrasimo december!

December je fisti mrzli in temni čas v letu, ki si ga radi pogrejemo in osvetlimo, ko se hoče ali nehoče spominjamo vseh veselih in manj veselih dogodkov ter si ustvarjamo želje za naprej. Te zanima, kako lahko to združiš z okraševanjem na okolju prijazen način?

Poglejmo!

Galerija leta

razvite fotografije
ali risbe svojih najljubših
dogodkov letošnjega leta

čopiče

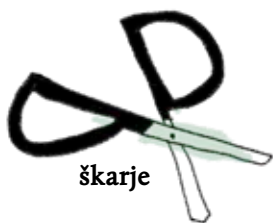
Potrebuješ:

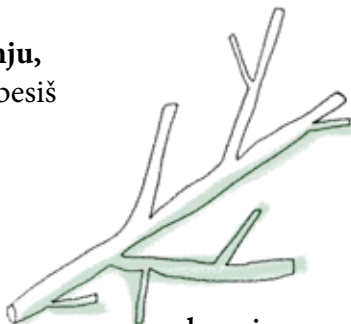
kotiček v hiši/stanovanju,
kjer lahko galerijo leta obesiš

borove ali
smrekove vejice

škarje

suho vejo
dolgo približno 50 cm,
ki jo lahko najdeš
v gozdu

lesene
ščipalke

ostale spominke
na tebi ljube letošnje
dogodivščine, ki jih
je mogoče obesiti

konopljino vrstico

poljubne akrilne barve

Začnimo z ustvarjanjem!

1. Najprej vzameš toliko lesenih ščipalk, kolikor imaš razstavnih eksponatov. S pomočjo akrilnih barv jih okraši po svoji želji.

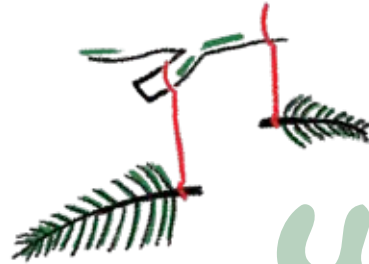

2. Nadaljuješ tako, da odmeriš tri poljubne dolžine konopljne vrvice, ki jih zavežeš na suho vejo drugo poleg druge v enakomernem razmaku. Daljši konec vrvice naj visi z veje. Pazi, da vrstica ne bo predolga (dolžina je odvisna od tega, kako visoko lahko galerijo obesiš).

3. Zatem odmeriš približno 1 m konopljne vrvice in konca vrvice z vozlom pritrdiš na oba konca suhe veje – s pomočjo vrvice boš galerijo obesil-a.

Pravkar si ustvaril-a stojalo za svoje spomine!

4. Na poljubne dele vrvic zdaj zavozlaš borove ali smrekove vejice – pritrdi jih tudi na vse tri konce vrvic, da bodo delovale kot uteži.

5. V zadnjem koraku s pomočjo ščipalk na galerijo pritrdi svoje najljubše fotografije, risbe in ostale spominke (tiste, ki jih ne moreš pripeti, zaveži).

Ko postaviš svojo galerijo lefa, se o njej pogovori s svojimi starši, skrbniki, prijatelji, bližnjimi. Predstavi jim vse, kar se ti je v letošnjem letu najbolj vtisnilo v spomin. Če kateri izmed najlepših dogodkov vključuje tvoje najbližje, bo tvoja zgodba in majhna pozornost posebno darilo zanje.

Žareče želje

Potrebuješ:

čajne svečke

napisanih ali narisanih pet želja,
za katere si najbolj želiš, da bi se
v prihajajočem letu izpolnile

vodoodporni
flumaster

olfa nož

5 praznih in
opranih pločevink

barvni sprej
po lastni izbiri

* Pri delu z nožem naj ti pomaga odrasla oseba.

Tri, štiri, ustvarjajmo!

Na dno vsake pločevinke z vodoodpornim flumastrom zapiši ali nariši željo s seznama.

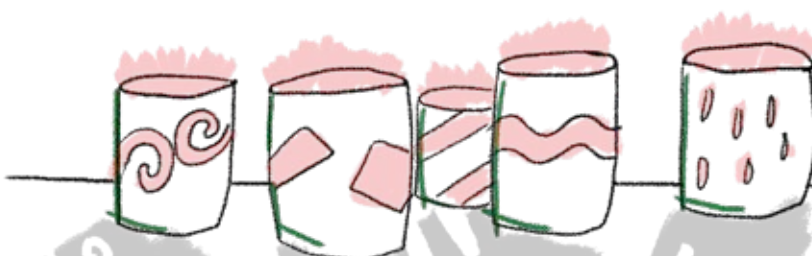
Na površino vsake pločevinke z vodoodpornim flumastrom zariši motive, ki si jih želiš izrezljati (in ki bodo osvetljeni, ko bo svečka prižgana).

Zariši tudi majhno odprtino na zadnji strani bodoče "žarečke", skozi katero boš lahko vstavil-a čajno svečko.

Motive z olfa nožem previdno izreži s pločevink, nazadnje pa pločevinke pobarvaj s sprejem.

Svetleče želje postavi na ravno površino, prižgi svečke in uživaj v svetlobi, ki jo oddajajo.

Tako, pa si opremljen-a za decembrski čas. Naj ti prijetni spomini in goreče želje med prazniki rišejo nasmeš na obraz, privabljajo toplino v srce in te pripravijo na prijazen fer pogumen skok v novo leto.

Aktivnosti lahko uporabiš pri opravljanju veččin Eko policaj, Mladi naravoslovec, Prijatelj gozda in Zbiralec.

Pozornost za vsakogar

Želite tudi z voščilnico nekemu pokazati, da vam veliko pomeni? To lahko z malo več truda, kot da voščilnico samo kupite v trgovini, tudi storite!

Pomemben božični običaj je zagotovo tudi obdarovanje, pa ne toliko zaradi daril, ki jih dobimo od drugih, temveč pozornosti, ki jo z darili drugim namenimo. A daril ne moremo podariti vsem, bilo bi predrago, nakupovanje ali izdelovanje daril pa vzameta tudi veliko časa. Na srečo obstajajo tudi voščilnice, prikupen izraz prijateljstva. Prva božična voščilnica v današnjem pomenu besede je bila najverjetneje narejena v Angliji leta 1843 in je prikazovala družino ter napis: "Vesel božič in srečno novo leto." Trend se je hitro razširil v Združene države, kjer je proti koncu 19. stoletja nek bostonski litograf že tiskal milijonske naklade. Odvržene praznične kartice so zbirale prostovoljne organizacije, katerih člani so nato izrezovali sličice, jih lepili v albume ter podarjali sirotišnicam, pediatričnim bolnišnicam in vrtcem. V 20. stoletju se je običaj pošiljanja božičnih in novoletnih voščilnic razširil po celem svetu (no, v države, kjer praznujejo ta dva praznika), danes se jih razpošlje v milijardah.

Verjetno je do sedaj že jasno, da ta mesec ne bo predstavljena nobena posebna taborniška veščina, temveč bo članek malo bolj tematsko obarvan, hkrati pa precej koristen za kakšno decembrsko vodovo srečanje. V njem bomo poskušali predstaviti nekaj zanimivih načinov izdelave lastnih voščilnic.

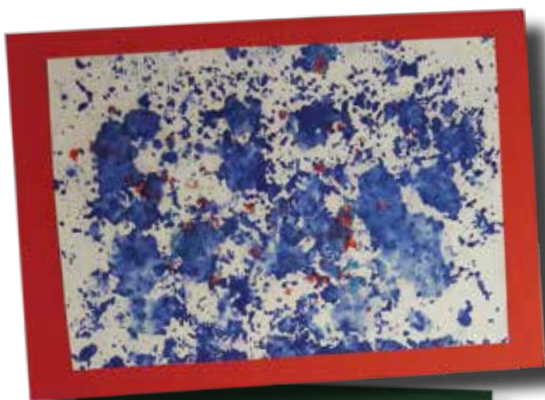
Linorez

Tehnika je bila na teh straneh sicer že predstavljena, a jo je vredno obnoviti. Linorez je oblika grafične tehnike, ki izvira iz japonskega lesoreza. Z nožki različnih velikosti iz linoleja izrezljamo želen motiv, a moramo biti pozorni na to, da bo slika, ki jo izrezljamo, odtisnjena v negativu. To pomeni, da bodo predeli, ki smo jih izrezljali, na odtisu beli, ta pa bo tudi zrcalno obrnjen. Izrezljamo lahko celotne božične kompozicije ali naredimo zgolj štampiljke s posameznimi motivi, ki jih lahko potem poljubno odtiskavamo na našo voščilnico. V obeh primerih potrebujemo kos linoleja, posebne nožke, ki jih lahko kupimo v umetniških trgovinah in gobico za štampiljke ali valjček za nanašanje posebne barve za visoki tisk. Izdelane štampiljke ali motive lahko nato odtisnemo

neštetokrat, z njimi potiskamo vse voščilnice in jih kombiniramo z drugimi tehnikami izdelave.

Voščenske

Barvite voščilnice lahko izdelamo tudi z voščenkami, strgalom in likalnikom. Namesto, da bi z voščenkami na kartice preprosto risali, lahko voščenske različnih barv nastrgamo na kosme, jih po želji (v motiv ali želeno barvno kombinacijo) razporedimo po papirju, čez položimo peki papir in raztopimo s pomočjo likalnika. Obarvamo lahko tudi poseben list papirja, ga nato razrežemo in prilepimo na kartico.

Marmoriranje

Za to tehniko potrebujemo barve za marmoriranje, ki jih lahko dobimo v umetniških trgovinah. Plastično posodo (najbolje prazno banjico za sladoled) napolnimo z vodo, vanjo kapnimo barve, nato pa vodo narahlo pomešamo, da se začno barve, ki se ne mešajo in plavajo na vodi, med seboj prelivati. Paziti moramo le, da to storimo dovolj hitro, saj se barve strjujejo. Ko nam je nastali vzorec všeč, na vodno površino za trenutek položimo kos papirja, na katerega se barve takoj primejo, in ga hitro dvignemo, da se tudi sam preveč ne zmoči. Obarvan papir lahko nato razrežemo v poljubne oblike in prilepimo na voščilnico.

Vezenje

V voščilnice lahko precej enostavno poljubne vzorce tudi izvezemo. Izbran motiv najprej začrtamo na notranjo stran voščilnice, nato vanj naredimo luknjice, skozi katere bomo nato spletili nitke – zato naj bo razdalja med njimi primerna motivu. Ko imamo vse luknjice pripravljene, se lotimo vezenja: s šivanko peljemo nitko skozi vse luknjice, tako da na sprednji strani voščilnice z nitjo zapolnimo vse razdalje med njimi. Če nam hrbtna stran vezenja ni všeč, lahko čez njo preprosto prelepimo kos papirja.

Pri izdelavi voščilnic lahko kombiniramo različne zgoraj naštetе tehnike. Lahko npr. z linorezom izdelamo šampiljko novoletne jelke in ji nato izvezemo okraske ali nanjo prilepimo okraske iz marmoriranega papirja itn., ostalo je prepuščeno vaši domišljiji.

Izbor letošnjega Liffa

Filmski festival – 29. Liffe je tudi tokrat postregel z zanimivimi filmi ter se tako postavil ob bok evropskim filmskim festivalom.

V komercialnih kinodvoranah, na televiziji ali Netflixu lahko dobimo precej popačeno predstavo o mednarodni filmski produkciji. Poleg tega, da zabavajo, sproščajo ali držijo v napetosti, lahko filmi postavljajo pomembna družbena vprašanja, predstavljajo zanimive, neslišane zgodbe in so nasploh eden od načinov razlaganja sveta s pomočjo umetnosti. Zato so lahko zanimivi za vse ljudi, sploh pa za tabornike. In dobra priložnost za spoznavanje tega bogatega filmskega sveta je že 29 let Ljubljanski mednarodni filmski festival. Vsako leto Liffu uspe slovenskemu občinstvu predstaviti izjemno kakovosten in tehten nabor novih filmov. Tu predstavljam svoj skrajšani nabor, zanimiv predvsem za starejše od 13 let.

Najljubša (*The Favourite*; rež. Yorgos Lanthimos; Irska, VB, ZDA, 2018)

Grški režiser že desetletje razburja in zabava slovensko občinstvo. Njegov drugi celovečerec *Podočnik* je bil na festivalu predvajan že leta 2010, lani je presenetil s svojo sodobno adaptacijo mita o žrtvovanju Ifigenije, tri leta nazaj je duhove burila njegova cinična "komedija" *Jastog*. Letos je dvorane Cankarjevega doma, kina Komune in kina Šiške polnila njegova zgodovinska (tokrat zaresna) komedija *Najljubša*. Film, ki z odličnimi Olivio Colman, Emmo Stone in Rachel Weisz v glavnih vlogah, izjemno duhovito prikaže precej tragične odnose med angleško kraljico Anno in njenima dvema zaupnicama. Seveda mu ne umanjka značilna režiserjeva ekscentričnost, hkrati pa je *Najljubša* mnogo bolj gledljiva kot Lanthimosovi prejšnji filmi.

Trije obrazi (*Se rokh*; rež. Jafar Panahi; Iran, 2018)

Iranski režiser Jafara Panahi od leta 2010 ne bi smel posneti nobenega filma. To mu je namreč za dvajset let prepovedala iranska vlada, skupaj s potovanjem v tujino in obiskovanjem filmskih festivalov. A je bil letos na festivalu v Cannesu predvajan že njegov četrti "ilegalni" film *Trije obrazi*. Začne se s samomorilnim sporočilom obupane Marziyeh, posnetim s telefonom in poslanim režiserju. V njem obtoži režiserjevo prijateljico, znano iransko igralko Behnaz, da ji ta ni hotela pomagati, ko jo je poskušala kontaktirati, jo je igralka preprosto ignorirala. Marziyeh namreč misli, da bi lahko le Behnaz, ki jo po vlogah v telenovelah pozna tudi ruralno prebivalstvo, prepričala njene starše, da ji pustijo oditi v Teheran študirat igralstvo. Mladenka na koncu posnetka domnevno naredi samomor, Jafar in Behnaz pa se šokirana odpeljeta na iransko podeželje odkrit, kaj se je zares zgodilo.

Nič manj ne priporočam:

- *Ne bom več luzerka* (rež. Urša Menart; Slovenija, 2018)
- *Dvojna življenja* (*Doubles vies*; rež. Olivier Assayas; Francija, 2018)
- *Požiganje* (*Beoning*; rež. Chang-dong Lee; Južna Koreja, 2018)
- *Tranžit* (*Transit*; rež. Christian Petzold; Nemčija, Francija, 2018)

Življenje je praznik

Nedolgo nazaj sem se odpravil po manjših nakupih. Vstopim v nakupovalni center in iz izložb me napadejo izdelki za praznike ...

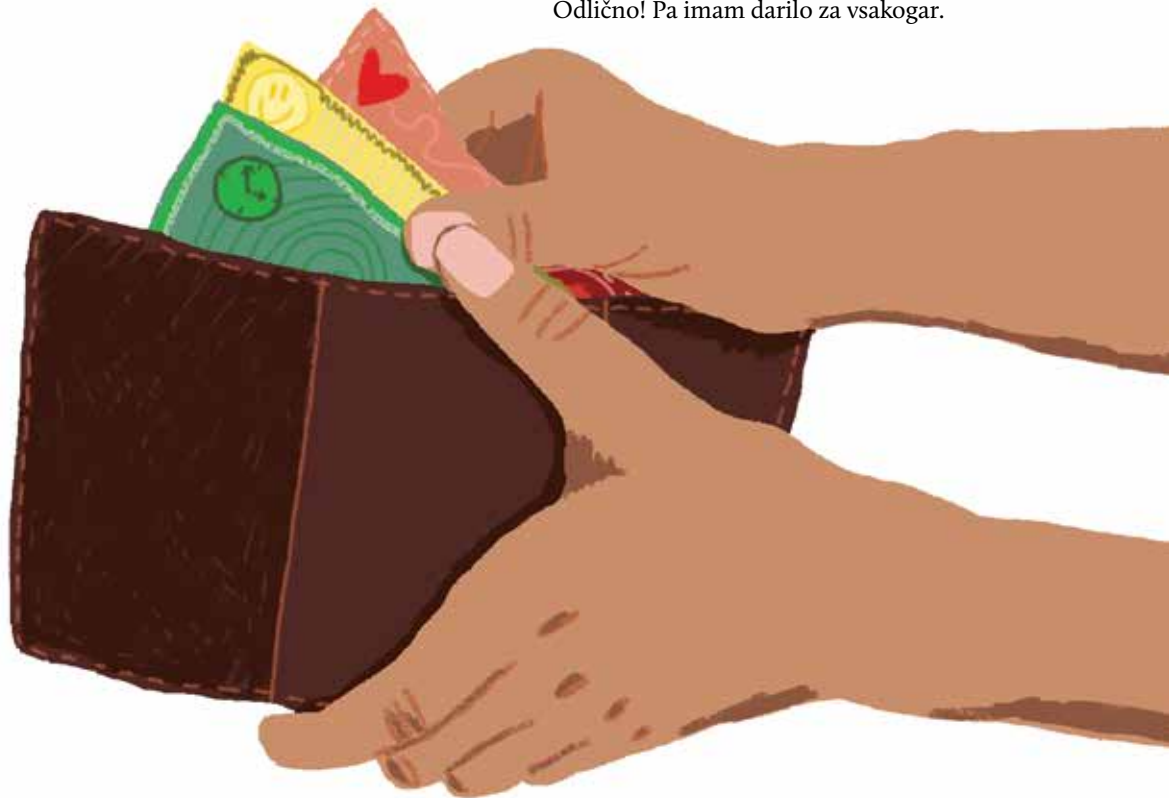
Vem, da veliko ljudi božični okraske in polne trgovine prazničnih dobrin in raznih popustov precej motijo. Mene osebno niti ne, ker imam rad adventni čas, tudi če nastopi skoraj mesec prezgodaj. Vsako leto, ko zagledam te izdelke, začnem premišljevati o darilih. Kaj bom dobil letos? Kdo vse mi bo podaril kakšno malenkost? In najpomembnejše, komu bom jaz kaj podaril?! Stavim, da se enako sprašuješ tudi ti.

Ko v mislih že razmišljam, kako bom darila kupil staršem, starim staršem, svojim prijateljem in kakopak svoji simpatiji, se spomnim, da denarja nimam ravno na pretek. Misli se zato takoj prestavijo na to, koliko lahko sploh zapravim za darila. Bore malo. Treba bo razmišljati bolj kreativno. Ali sploh moram kupiti darila? Ali moram res nujno za darilo dati predmet? Seveda ne!

Glede na to, da so starši in stari starši moj glavni vir financiranja, najbrž ne pričakujejo, da jim bom kupil darila. Dedek in babica sta že tako ali tako vesela, če ju le obiščem. Seveda, to bom storil. Pa vprašal ju bom, če potrebujeta kaj iz trgovine. Zelo bosta vesela,

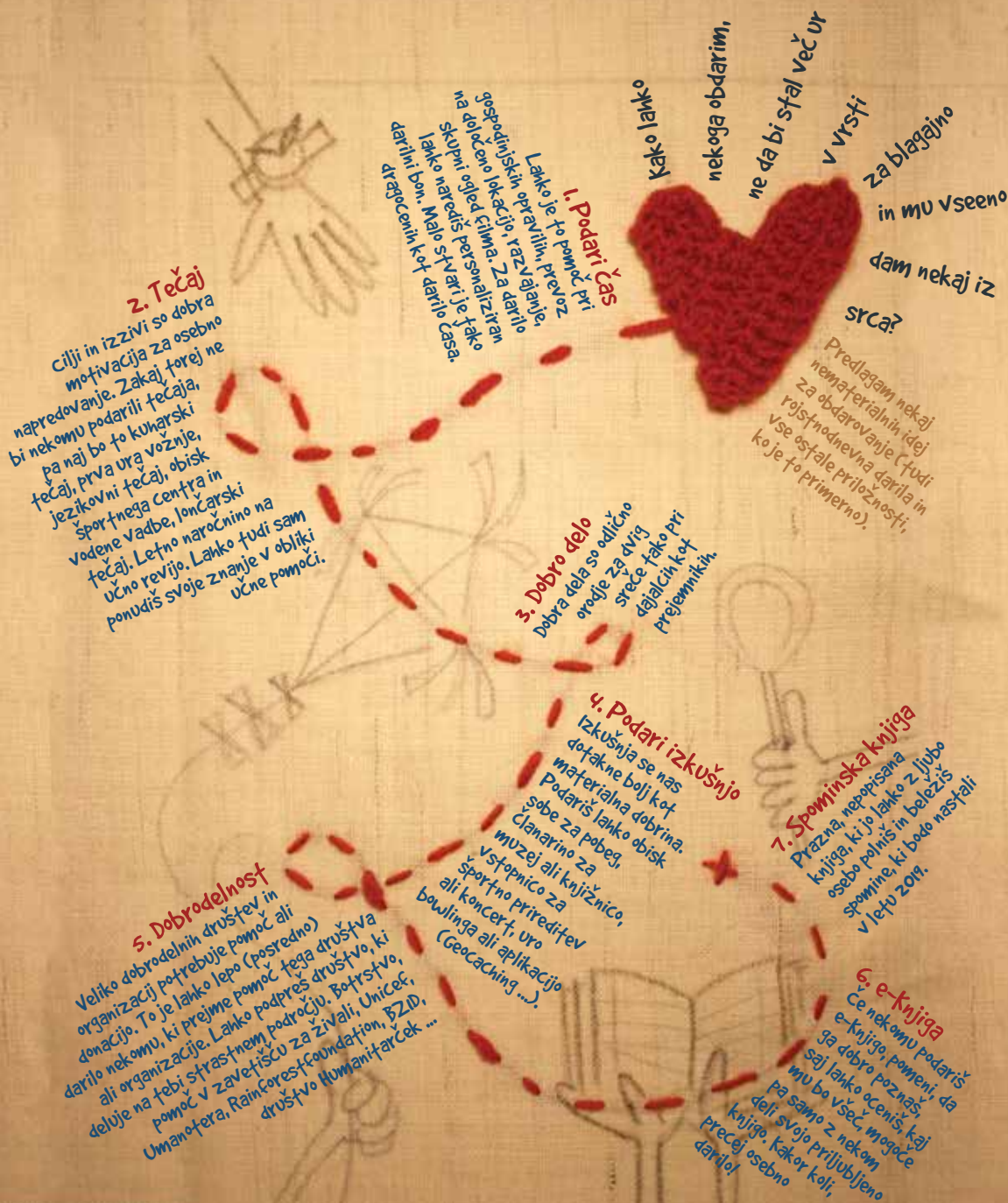
da jima ne bo treba ven v teh mrzlih dneh. Pločniki so poledeneli, ona pa nista več tako gibčna kot sem sam. Mami in oči bosta prav tako vesela, če jima – bolj kot ponavadi – pomagam pri hišnih opravilih. Izdelal bom praznične kupone za pomivanje posode, košnjo in sesanje, da jih bosta lahko unovčila takrat, ko bosta preveč utrujena prišla iz službe. Ja! Naučil se bom speči torto ali vsaj kakšen biskvit, ki jima ga bom ponudil kot sladico po božični večerji. Zagotovo bosta vesela. Še sorodniki lahko dobijo kakšen kos, ko pridejo na obisk. Super! Kaj pa za prijatelje?

Če prav pomislim, tudi zanje nimam dovolj denarja. Hja, saj so tudi oni na istem. Nič. Nekaj najboljših prijateljev bom povabil v mesto. Skupaj si bomo ogledali lučke v centru in na stojnici bom častil skodelico toplega čaja. Ali še bolje. Čaj bom skuhal doma, ga nalil v termovko in ga nesel s seboj. Tako bom privarčeval še nekaj denarja, zato da bom lahko v kino povabil svojo simpatijo. Okoli božiča so vedno najboljši filmi. Še pijačo in kokice ji bom kupil. Ampak te samo pod pogojem, da jih bo delila z menoj. Odlično! Pa imam darilo za vsakogar.

Če ga ne moreš prijeti, še ne pomeni, da ne obstaja

To pišem na prav poseben dan, na črni petek. Čas evforičnega nakupovanja, norije in prekomernega zapravljanja ter mogoče celo stresa. Ne, hvala!

Spoznajmo relief

Hrib, dolina, greben, sleme, sedlo, prepad, skok ... Pojmi, ki se uporabljajo za opisovanje razgibanosti terena. V nadaljevanju si bomo pogledali, kako relief prikazujemo na kartah in kako lahko vadite risanje reliefa.

Ob besedi relief velika večina najprej pomisli na izohipse. **Izohipse** oz. **plastnice** so navidezne črte, ki povezujejo točke z isto nadmorsko višino. V naravi jih je neskončno, na kartah pa jih prikažemo toliko, kolikor določimo z ekvidistanco. **Ekvidistanca** je vertikalna (navpična) razdalja med dvema plastnicama, na DTK 25 znaša 10 m (osnovne plastnice so prikazane na 10 m, na vsakih 50 m pa se pojavi glavna (odebeljena) plastnica). Kjer je teren manj razgiban, najdemo tudi pomožne plastnice (npr. črtkane na polovici ekvidistance ali pikčaste na četrtini ekvidistance). Majhne pravokotne črte na plastnice se imenujejo **padnice** in označujejo smer padanja terena. Plastnice na DTK 25 imajo določeno nadmorsko višino.

Črte, ki prikazujejo relief, rišemo tudi na skici terena. Vendar tam ne rišemo izohips, saj ne poznamo točne nadmorske višine. Te črte na skici imenujemo **oblikovnice**. Na skici jih po navadi narišemo med štiri in osem. Glede na razgibanost terena se moramo odločiti, kolikšno ekvidistanco bomo izbrali. Če se na območju skice teren dvigne ali spusti za 50 m, bomo izbrali npr. 10 m. Če pa je teren bolj raven in se spusti npr. le za 1 m, bo ekvidistanca 20 cm.

Razen s plastnicami se teren lahko prikazuje tudi s senčenjem ali različnimi barvami. Za prikazovanje terena pod vodo poznamo **izobate**. Te so podobne

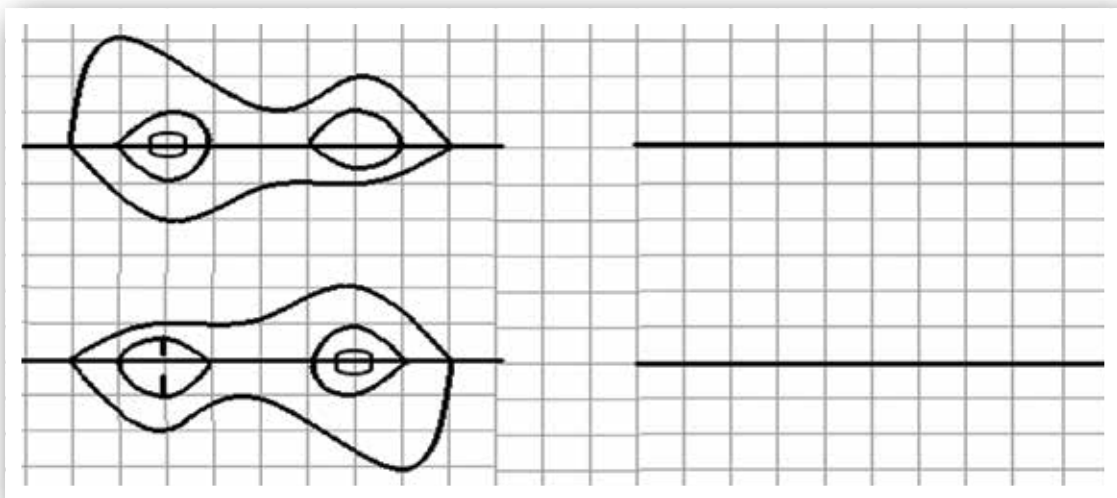
izohipsam, le da prikazujejo globino pod morsko gladino in so na karti modre barve. Teren na smučiščih je večkrat prikazan kot panoramski pogled oz. **veduta**. Obstajajo pa tudi karte, kjer je teren prikazan kar v 3D in ga lahko tipamo.

Začnemo pri GG

Reliefne oblike in njihov prikaz je dobro predstaviti že GG-jem. Vendar ne začnemo z DTK 25. Za začetek priporočam, da ustvarjate hribčke iz blata ali mivke, ki jim nato narišete črte okrog in okrog hriba na isti višini glede na izbrano ekvidistanco. Pogled od zgoraj nam prikaže hribček s plastnicami. Podobno se lahko igramo z raznobarnvim plastelinom, z rezanjem krompirja itn.

Stopnjujemo pri PP

Osnove lahko PP-ji nadgradijo z risanjem skice profila terena. Risanje reliefa je v resnici precej zahtevno. Precej ljudi ima težavo že v obratni smeri – s prepoznavanjem reliefnih oblik na karti. Svoje sposobnosti risanja in prepoznavanja lahko izboljšaš z vajo. Ena se nahaja spodaj – nariši profil terenov hribčkov. Za merilo vertikale vzemi ekvidistanco en kvadrata. Prva plastnica z leve je 0 m. Narišeš jo na črti desno. Horizontalno merilo ohrani enako.

Malo dežja? Ni panike!

Vas zanima, kako v vlažnem in mokrem vremenu prižgati ogenj in nabrati primerno kurjavo? Berite dalje!

Večina nas v spomladanskih in poletnih mesecih rada preživlja taborniške sestanke in prosti čas zunaj. Pogosto se z GG-ji, PP-ji (ali pa sami) odpravimo v naravo, kjer kurimo, pečemo itn. Vsak se je pri tabornikih naučil postaviti piramido in zakuriti ogenj.

Kaj pa storiti, ko je zunaj dež ali sneg in ne najdemo suhega dračja, drv?

V takem primeru ne moremo postaviti ognja na "klasičen" način, ampak se lotimo malo drugače ...

Priprava netiva

V slabem vremenu se pogosto pripeti, da je dračje, ki ga nabiramo, mokro ali vsaj vlažno. Zato potrebujemo nekaj drugega, kar bo dovolj suho. V smrekovih gozdovih običajno najdemo veliko **smole**, ki je odlično sredstvo za prižiganje ognja. Nekoliko težje jo je prižgati s kresilom, z vžigalicami ni težav in je veliko lažje. Gori dolgo časa in oddaja veliko toplote, tako da lahko z njeno pomočjo posušimo dračje ali tanjše vejice.

Iz debelejših vej lahko pripravimo **ostružke**. Vejo lahko precepimo na pol ali pa lupimo, dokler ne pridemo do suhe sredine. Iz suhega dela narežemo čim tanjše ostružke, ki nam bodo služili za netivo. Pazimo, da nam ostružki ne letijo na mokra tla – pripravimo si npr. šotorko, majico, kos lubja, kamen itn. Ostružke lahko pripravimo iz t. i. **fat wooda**. To je les, ki ima veliko vsebnost smole in se nahaja v srčiki – sredici iglavcev. Najlažje ga dobimo iz borovcev (debelejše veje, podrti debla ...). Je rdečkaste barve.

Zelo učinkovito je tudi **brezovo lubje**. Zaradi vsebnosti eteričnih olj gori tudi vlažno in z zelo močnim

plamenom. Za lažje prižiganje ga nastrgamo, tako da nastanejo tanka vlakna.

Drva

Poleg dobrega netiva moramo poskrbeti tudi za čim boljše kurjavo. Izogibamo se nabiranju lesa po tleh, saj so taka drva vlažna. Nabiramo suhe veje, ki so še na drevesu ali obešene na drugih vejah, grmovju. Najbolj suhe bodo tam, kjer so izpostavljene vetru. Z vlažnih vej olupimo lubje in s tem odstranimo velik del mokrote. Debelejše lahko razcepimo (razcepljeno poleno se lažje vžge od okroglega) ali narežemo debelejše ostružke. Tudi z dračja odstranimo mokro lubje.

Ognjišče

Na mokrih tleh bomo težko zakurili, zato si pripravimo podlago. Lahko uporabimo ploščat kamen, kos lubja ali na tla zložimo nekaj vej (lahko tudi mokre). S tem preprečimo, da bi nam vlaga iz tal ugašala ogenj.

Prižiganja ognja se lotimo šele, ko imamo vse pripravljeno. Najpogostejša napaka je, da pripravimo netivo, ga uspešno prižgemo, nato pa nam ga zmanjka ali nimamo dovolj tanjših vejic.

Zabava s penicami

Sestavine: slezove penice (marshmallow), navadni piškoti, čokolada ali čokoladni namaz, marmelada, pisane mrvice, mandlji v lističih

Potrebščine: palica za peko penic, nož, žlica

Čas priprave: 10 minut

Peka penic je lahko zelo zahtevno opravilo. Predvsem potrebujemo zelo dobre pogoje in nekaj potrpežljivosti, da dosežemo popolno zlato karamelno skorjico in mehko lepljivo sredico.

Najlepše bomo lahko penice spekli nad žerjavico, ne nad ognjem. Penico natakemo na ošiljeno palico in poskrbimo, da pride čez in čez, da nam penica med peko ne bo zdrsnila s palice. Palico držimo približno 20 cm od žerjavice. Palico počasi obračamo, da zagotovimo enakomerno peko in da se nam penica na eni strani ne zažge. Med procesom smo ves čas pozorni, saj se penica ob nepazljivosti lahko hitro vžge.

Pečena penica bo zelo vroča, zato je dobro počakati nekaj časa, da se nekoliko ohladi in bo varnejša za uživanje. Lahko jo pojemo kar tako, lahko pa ji dodamo različne dodatke – če dodamo čokolado in piškote, dobimo klasične s'morese, lahko pa se poigramo tudi z drugimi dodatki: marmelado oz.

sadnim prelivom, mrvicami, oreščki in sadjem. Če damo majhne penice skupaj s sadjem v kornet, ki ga zavitega v alufolijo kratek čas pečemo na žerjavici, dobimo slastne sladice. Penice pa lahko dodamo tudi vročemu čokoladnemu napitku.

Varno v gore pozimi

Gore in vrhovi marsikomu zadišijo tudi pozimi. Vendar previdno, pozimi v gorah na nas preži veliko nevarnosti, upoštevajmo pravila in se dobro pripravimo na pot.

Sneg se na višjih nadmorskih višinah pojavi hitreje in se obdrži dlje. Ko gorske poti prekrije sneg, se razmere za hojo spremenijo. V gozdu nekatere markacije ostanejo vidne, medtem ko lahko na odprtem že malo snega zakrije markacije in pot. Zahtevnejše poti, kjer si poleti pomagamo s klini in jeklenicami, so pozimi priporočljive le za izkušene, saj so ti prekriti s snegom ali ledom. Dan je krajši, temperature so občutno nižje kot poleti, vreme se lahko zelo hitro spremeni od napovedanega, veliko koč ni odprtih ali so odprte samo čez vikende. V gorah srečamo manj ljudi, zato je preventiva zelo pomembna.

Kaj je dobro vedeti?

Pri planiranju ture v zimskem času je dobro poznati:

- Svojo fizično in psihično zmogljivost (ali smo zmožni prehoditi pot, ki smo si jo zamislili).
- Vremensko napoved (slabo vreme in vidljivost lahko podaljšata čas hoje tudi do 10-krat).
- Ustrezno opremo (si priskrbeti oblačila, obutev, hrano, tekočino, tehnično opremo).
- Kakšno pot smo si zbrali (načrt poti, koliko postankov itn.).
- Kolikšna je nevarnost snežnih plazov (podatke najdemo na ARSO).
- Kako dolga je pot.
- Kakšen je teren.
- Kakšen tempo izbrati.
- Nevarnosti na poti.
- Je na poti kakšna koč, bivač, zavetišče.

Kaj vzeti s sabo?

Ko se odpravimo na pohod, je zelo pomembno, da na mrzlem ostanemo suhi in nam je udobno, sploh ko smo pri miru. Kako se primerno obleči in katera oblačila izbrati, preverite v novembrski številki v rubriki Bobrček svetuje. Ne pozabite na oblačila, ki odvajajo vlago, nas varujejo pred vetrom in mrazom ter na zaščito izpostavljenih delov telesa z rokavicami, kapo, šalom, buffom ... **Nepremočljive čevlje**, ki so uhojeni, udobni, segajo čez gležnje in zadržijo noge suhe, k temu pripomorejo tudi **gamaše**, ki so vodo-

odporne. Vzemimo tak **nahrbtnik**, ki se dobro prilaga hrbtenici in v katerem bo dovolj prostora za obleke, **hrano** in dovolj **tople tekočine**, saj so v zimskem času odprte le nekatere planinske koč.

Preden se odpravimo na pot, preverimo razmere in težavnost, nikar ne zanemarjamo sredogorskih vrhov. Poti, ki so v uporabi, poledenijo in hitro povzročijo nevarnosti, pri tem so v pomoč **mini dereze**. Hojo lahko olajšajo tudi **pohodne palice**.

Za visokogorje sta potrebna cepin in dereze, ki olajšata pot, vendar se je priporočljivo o uporabi ustrezno izučiti. Prav tako pozimi ne gre zanemarjati plazov, ki so pogosti nad plazovno varnim sredogorjem. Takrat nam je v pomoč **lavinski komplet** oz. trojček, ki je sestavljen iz **lavinske lopate**, **lavinske sonde** in **lavinske žolne**. Vsem, ki vas tovrstna izkušnja zanima, svetujemo, da pridobite ustrezno znanje, da bo uživanje na snegu še slajše.

Nedavno sem na družbenem omrežju prebrala zapis gorskega reševalca Klemna Belharja: "Prava oprema vam lahko reši življenje. Razmere v visokogorju so že zimske, zato ne gre brez cepina in derez in niti brez znanja. Pozimi je tema že ob 16h, potrebujemo svetilko, vendar telefon ni čelna svetilka, zlasti, ko se je treba držati z dvema rokama."

Rok svetuje: Skoči na pzs.si/koce.php in preveri, katere koč so pozimi odprte.

Božični komet 46P/Wirtanen

Eden od posterjev, ki vabi na opazovanje kometa Wirtanen preko spleta v živo.

Komet 46P/Wirtanen, ki se bo Zemlji približal sredi decembra 2018, bo po napovedih postal letošnji najsvetlejši komet. Gre za povratni komet, ki spada v družino Jupitrovih kometov in se Soncu ter Zemlji približa vsakega 5,4 leta. To bo najbližje srečanje s tem kometom, odkar ga je 17. januarja 1948 odkril ameriški astronom Carl A. Wirtanen, po katerem komet nosi ime. Gre za majhen komet. Njegovo jedro meri le 1,2 km. Vendar pa je letošnje srečanje nekaj posebnega. 16. decembra bo namreč od Zemlje oddaljen le 11,5 milijona kilometra, kar znaša približno 30 razdalj Zemlja–Luna. To bližnje srečanje postavlja ta komet na lestvico desetih najbližjih kometov v moderni zgodovini astronomije. Komet naj bi bil iz navedenih razlogov letos celo viden s prostim očesom. Ker se bo Zemlji približal z zunanje (nočne) strani, bo viden celo noč.

16. decembra, ko bo komet najbližje, bo potoval skozi ozvezdje Bika, nekje med zvezdnima kopicama Hijad in Plejad, navidezno pot po nebu bo nadaljeval proti zvezdi Kapeli v ozvezdju Voznik ter nato proti ozvezdju Veliki medved, kjer bo v začetku naslednjega leta poniknil v globine vesolja.

Za opazovanje kometa si izberite prostor, ki je čim bolj odmaknjen od mestnih luči, na kakšnem griču. Po možnosti uporabite daljnogled ali teleskop. Če kometa ne boste opazovali v lastni režiji, lahko prenos srečanja s kometom spremljate tudi preko spleta. Spletna stran www.virtualtelescope.eu je le ena izmed mnogih spletnih strani, ki bo pot kometa prenašala v živo. Komet je modrozeleno barve in bo videti podobno kot komet Lovejoy, ki nas je obiskal pozimi 2014/15. Tudi komet Lovejoy se je na svoji navidezni poti močno približal Plejadam. Plejade

Komet Lovejoy, ki je bil božični komet pred štirimi leti, je bil na videz zelo podoben letošnjemu. Wirtanen je sicer manjši komet, a bo letel mimo Zemlje mnogo bližje. Foto: Primož Kolman

Komet Lovejoy iz leta 2014 se je prav tako, kot se bo letošnji Wirtanen, navidezno približal Plejadam. Plejade so na fotografiji zgoraj, komet Lovejoy pa spodaj. Foto: Primož Kolman

so tista zimska zvezdna kopica, ki spominja na mali voziček. Nahaja se v ozvezdju Bika in je ne smemo zamenjati za Mali voz. Komet je za razliko od zvezd videti bolj difuzno, kot kakšna modrozeleno meglica, ki se bo med zvezdami v nekaj urah opazno premaknila.

Vzgoja za spremembe

Kot taborniki smo poklicani za to, da skrbimo za ohranitev narave, za ohranitev okolja, kjer se z nabiranjem izkušenj učimo. Razmislimo, če to počnemo zavestno in aktivno.

Prihajajoči prazniki so idealen čas, da razmislimo o potrošnji in vseh materialnih dobrinah, ki jih imamo v svojih življenjih. Na to se navezuje pomemben razmislek o vplivu potrošnje na okolje in našem odnosu do okolja, v katerem živimo.

Leta 1993 je Frank Opie, izobraževalec na področju okoljske vzgoje objavil knjigo *The Global Scout: Scouting for Nature and the Environment*, v kateri je poudaril ključno vlogo narave in okolja pri izvajanju dejavnosti po taborniškem pristopu. Eno izmed glavnih sporočil je, da je potrebno definirati vlogo narave v taborniški organizaciji, ker imamo kot mladinska organizacija pomembno vlogo pri vzgoji mladine v angažirane posameznike, ki se bodo zavzemali za varovanje našega planeta.

Bralcu nudi konkretne podatke o človekovih negativnih vplivih na okolje tistega časa, nudi veliko vprašanj na to tematiko in bralca – tabornika nagovarja k prevzemanju aktivne vloge pri preprečevanju vplivov človeka na okolje.

Zakaj ukrepamo prepozno?

Opie piše, da je razlog, da ne ukrepamo pravočasno, ker ne vidimo nevarnosti. Bi taborili v gozdu, če bi videli, da gori na drugi strani hriba? Mogoče se ne odzovemo, ker še ne vidimo dima v daljavi. Globalni problemi postanejo resnični šele takrat, ko občutimo njihov vpliv na naše vsakdanje življenje. Običajno je tako, da nam ni več vseeno, kaj se dogaja, šele, ko naredimo korak nazaj in opazimo narejeno škodo (Opie 1993: 8). Največja katastrofa pa je, ko so poškodovani življenjski podporni sistemi, kot so podnebje, zrak, voda in zemlja (prav tam: 13).

Zaplete se pravzaprav zato, ker ne čutimo vsi enake potrebe po reševanju našega planeta. Šele takrat, ko posamezniku ni treba skrbeti za streho nad glavo, kje bo dobil hrano za naslednji obrok, za svojo varnost in varnost svoje družine ter bo imel občutek, da ima nadzor nad svojim življenjem, bo lahko razmišljal o naravi in živalih ter, kako jih bo obvaroval, čeprav je tudi odvisno od posameznikovih vrednot (prav tam: 16).

Taborniki – zagovorniki okolja

Tukaj pridemo v igro taborniki. Ustanovitelj taborniške organizacije Baden-Powell je verjel v okoljski pristop pri vzgoji in je v svojih delih pisal o ljubezni do narave. Vse od takrat se taborniki aktivno zavzemamo, da bi izboljšali svet na način, ki je velikokrat v nasprotju z ravnani ostale družbe. Pri reševanju težav smo zmožni delovati v skupinah in pogledati preko sebe in naših kultur zaradi zavedanja ohranitve naravnega okolja. Tabornike po vsem svetu združuje enako poslanstvo, ki ga uresničujemo z uporabo enakih metod, kar poveča našo moč za reševanje globalnih problematik. Taborniki učimo mlade uporabiti svoja čutila za prepoznavanje lepote narave in gojiti romantičen in občutljiv odnos do nje, kar je koristen pripomoček za proaktivno iskanje rešitev. Dragocena je tudi naša vez z lokalno skupnostjo, s katero se povežemo, ko potrebujemo dodatno podporo za reševanje globalnih problematik na lokalnem nivoju. Zgodovina taborništva podpira okoljevarstvo in aktivno zaščito okolja, čeprav se naše aktivnosti skozi leta spreminjajo, smo ohranili dolžnost in pomoč, ki jo nudimo (prav tam: 24).

En cilj, več poti

Kot je zapisano v omenjeni knjigi, je namen okoljske vzgoje razviti odgovoren način življenja v sožitju z naravo. Glavna načela okoljske vzgoje so:

- učenje o naravnem, socialnem, zgrajenem okolju in vsakem elementu v njem, ki vpliva na človeka,

- učenje skozi aktivno udeležbo. Gre predvsem za interaktivne metode, kot so delo v skupnosti, učenje reševanja težav in učenje o vrednotah,
- učenje o globalnih problematikah skozi lokalno perspektivo,
- krepitev znanja in veščin, ki posameznike in skupine opremito z zmožnostjo proaktivnega vedenja,
- izobraževanje vseh starostnih skupin na vseh nivojih o okoljskih problematikah.

Ta načela postanejo za tabornike zanimiva, ker se elementi taborniškega pristopa in načela svetovne organizacije skladajo z napisanimi načeli okoljske vzgoje. Taborniki smo in moramo ohraniti pozitivno naravnano odnos do narave, ki nas zaznamuje že od samega začetka našega obstoja.

Akcija!

Kolikokrat se s svojim vodom/člani rodu/vrstniki sprašuješ o okoljski problematiki?

Kako bi lahko omenjene vsebine še bolj vključil v dejavnosti?

Kje lahko dobiš potrebne podatke, da tematiko predstaviš svojim članom/v rodu/vrstnikom?

Literatura

Opie, F. *The Global Scout: Scouting for Nature and the Environment*. Cape Town: Maskew Miller Longman Ltd., 1993.

Različni obrazi božiča

Praznik skozi oči posameznika

Foto: Suzana Podvinšek

Predbožični dnevi spet prevzemajo bolj ali manj znano podobo: velika mesta so se začela ovešati z lučkami, v supermarketih na vsakem vogalu stojijo novoletne jelke, povsod strežejo kuhano vino v papirnatih kozarčkih. Vsi sicer praznujemo božično-novoletne praznike malo drugače, z individualnimi običaji, posebnimi družinskimi navadami in obredi, a nekatere osnovne elemente (če izviramo iz krščanske ali moderne sekularne tradicije) verjetno jemljemo za samoumevne. Prazniki nas vsako leto pričakajo s svojim znanim obrazom in ni težko pozabiti, da ga mnogi sploh ne poznajo, da se nekaterim kaže drugače.

Božič vsako leto po svetu 25. decembra praznujeta več kot dve milijardi ljudi; pravoslavci, armenski in koptski kristjani ga praznujejo malo kasneje, 6. oz. 7. januarja. Božič ni državni praznik samo v 30 državah sveta. Čeprav izhaja iz krščanske tradicije (25. decembra naj bi se praznovalo Kristusovo rojstvo, na kar lepo namiguje etimologija besede božič, ki izhaja iz pomanjševalnice za Boga), je večina "božičnih" običajev kasnejšega izvora. Adventni venček (ki je imel izvorno 24 svečk) se je uveljavil v 19. stoletju, prvi adventni koledarji so bili narejeni v Nemčiji leta 1851, obdarjanje je postalo množično šele ob koncu 18. stoletja. Prve (z jabolki) okrašene jelke so se pojavile v Strasbourgu leta 1605.

Praznik, ki ga pričakujemo, je torej zanimiv rezultat dolgega zgodovinskega razvoja, mešanja različnih tradicij, ki so se v modernem času srečale z zahodnim kapitalizmom in prenesle po celem globaliziranem svetu. A se v tej temi meseca ne bomo posvetili drugačnim tradicijam, praznikom, ki jih praznujejo tam, kjer ne poznajo božičnega krščansko-kapitalističnega konglomerata, ampak se bomo poskušali osredotočiti na zgodbe ljudi, ki morajo svoje praznovanje vsako leto prilagoditi posebnim političnim, ekonomskim in socialnim okoliščinam. Vsi prispevki temeljijo na dejstvih in pričevanjih, nekateri so morda rahlo literarizirani.

Ženski zapor v Ameriki

Diana je pristala v zaporu zaradi neumnosti, ki zdaj sploh ni pomembna. To bo že tretji božič, ki ga bo preživela za zapahi. Prvi, ki bo preživet z njenim zdaj že petletnim sinom. Do sedaj so njeni božiči izgledali tako: borno okrasje, ki so ga ustvarile skupaj s sozapornicami, darilne vreče, v katerih so jih pričakale sladkarije, čokoladice, ki jih sicer v zaporu ne morejo dobiti in najpomembnejši del – obilna, okusna večerja, kakršno v kantini pripravijo le za božič, ko se zdi, da jim dejansko ni vseeno za okusnost hrane, ki jo pripravijo.

Vendar bo letošnji božič drugačen – prvič ga bo preživela s svojim sinom Timom. Seveda ga je v času prestajanja svoje kazni videla, vendar praznikov nikoli nista preživela skupaj. Njena sestra, ki skrbi zanj, meni, da zapor ni primeren kraj, kjer bi otrok preživel praznike. Pa vendar, letos so stvari drugačne. Lokalne organizacije so s skupnimi močmi in donacijami dobrih ljudi zagotovile, da bodo tudi zapornice lahko začutile žar božiča. Lokalna skupnost je zaporu odstopila šolsko telovadnico z namenom, da bodo lahko

zapornice božič preživele s svojimi družinami, ki bodo na kraj dogodka pripeljane z avtobusi. Velika telovadnica, zapolnjena s srečnimi obrazi družin, veliko hrane in medsebojno obdarovanje – morda se ne sliši najbolj normalen božič, vendar bo za Diano to prvi božič, ob katerem se bo vsaj za nekaj ur počutila, kot da ima normalno življenje, ki ga lahko deli s svojo družino, in se počuti kot nekdo, ki ga obkroža pravi božični duh.

Foto: Catholic Charities of Baltimore

Brazilija

Konec decembra je v Braziliji navadno izjemno topel, a kljub tropskemu podnebjju Julia na vsakem koraku Sao Paula spremljajo božični okraski, smrečice, jaslice, svetovno znane božične pesmi ... Julio je ravnokar končal z delom in hiti domov, k svojemu fantu. Skupaj sta že skoraj dve leti – pravzaprav se bliža njuna druga obletnica, praznovala jo bosta ravno za božič. Čeprav je star zgolj 20 let, že vsaj štiri leta ne živi več doma. Zakaj? Julio je gej in njegovi starši tega nikakor ne morajo sprejeti. Kot mnogi njihovi sodržavljeni sploh ne morajo sprejeti prisotnosti LGBT+ skupnosti v svoji državi. Tako Julio že dolgo ne praznuje božiča kot večina Brazilcev – ne praznuje ga obdan s širšo družino, ne gre k polnočnici in ni deležen gromozanske pojedine.

Letošnji božič bo Julio preživel z grenkim priokusom. Z novo izvoljenim predsednikom Bolsonaro, ki bo pričel s svojim mandatom po novem letu, se sovraštvo do oseb, kakršna je sam, zgolj stopnjuje. Pred enim tednom so napadli njegovega fanta – trije

Foto: The Photographer

moški so ga napadli iz zasede in mu grozili z nožem. Rekli so mu, da njegovo obnašanje ni naravno. Rekli so mu, da je zaradi svojega načina življenja nagnusen. Rekli so mu, da ga bodo po novem letu lahko ubili. Julio si želi, da bi božič lahko preživel mirno in brez večjih skrbi, vendar se zaveda vsemogočnih groženj, ki se lahko hitro sprevržejo v resničnost. Zares si želi mirno in srečno novo leto, če bi to le bilo mogoče.

Foto: Berthold Werner / WIKI

Izrael

Neta, Adi in Ron so se že večkrat srečali na fakulteti v Jeruzalemu, glavnem mestu Izraela, kjer že od malih nog živijo s svojimi družinami. Ko jim je ob koncu predavanja predavatelj iz nemške vasi zaželel srečne in vesele praznike, je v predavalnici vsak izmed njih pomislil na svoj december. Adi je veselo poskočila in vedela, o čem je govoril predavatelj – že dva tedna se veseli praznovanja božiča s svojimi bližnjimi, ki stanujejo v severnem delu mesta, kjer živijo predvsem kristjani. Božič praznujejo kar na ulicah med mnogimi turisti, ki pridejo z vseh koncev sveta v bližnji

Betlehem, rojstno mesto Jezusa. Z njo se je iz čiste radovednosti odločila praznovati božič tudi Neta. Slišala je, da naj bi bilo super, saj je vsa leta poprej praznovala judovski praznik luči ali Hanuko. V začetku decembra so doma vsak dan prižgali novo svečko na posebnem devetramnem svečniku z osmimi svečami, imenovanem hanukija ali hanuka menora, ter jedli tradicionalni oglati kruh (ang. beigel) z marmelado. Teh osem dni opominja vernike, naj čudeže iščejo v svojem vsakdanu. Medtem je Ron vedel, da njegov december ni podoben Adijinemu ali Netinemu. Njegova družina je namreč muslimanske vere, zato še nikoli ni posvetil dodatne pozornosti decemberskemu času.

Ko so se na poti domov sprehajali mimo ulic, so ponekod opazili božične jelke in veliko luči. Vedeli so, da je december vesel čas, čeprav ga vsak praznuje drugače. Mesto preplavijo turisti, ki vanj prinašajo še svoje običaje. Pred dnevi so se na eni od takih poti domov zaklepetali z naključno turistko, ki jih je vprašala: "Pa ste kdaj videli v Jeruzalemu koga, ki bi na glavi nosil božično rdečo kapo?" "Hm, po navadi te kape nosijo naši ruski prijatelji, ki v januarju praznujejo novo leto," je odgovoril Ron in skomignil z rameni, češ: "Tukaj res vidiš vse. In pomembno je, da se med seboj spoštujemo, sprejemamo in družimo. Ne le v decembru, temveč celo leto, vsak teden in vsak dan."

Božično premirje med I. svetovno vojno

Božič praznujejo tudi vojaki. In to med vojno! Na začetku prve svetovne vojne, natančneje na predvečer božiča leta 1914, se je na zahodni fronti zgodil čudež, ki ga imenujemo božično premirje. Po hudem deževju je na božično jutro po več tednih posijalo sonce, ki je v nogometni tekmi združilo nasprotujoči si sili. Med njimi je bil tudi Farnden, ki je staršem poslal pismo o svojem prvem božiču zdoma:

"V jarkih smo preživeli spodoben božič. Poslali so nam božične kolače. S kompanjoni nam jih je uspelo pogreti, z neke kmetije pa smo dobili še klobaso, krompir in brstični ohrovt. Imeli smo slastno večerjo, ki je nisem pričakoval. Na sveti večer so nas presenetila božična drevesa, ki so se svetila nad sovražnikovimi jarki. Nekaj Nemcev je klicalo k našim, naj se jim pridružijo ob pijači in cigarah. Prižgali so žaromet. Nekateri od fantov so jim šli naproti in se z njimi srečali na pol poti. Prvi Nemec na čelu družčine je objel enega od naših pobov okoli vratu in ga poljubil. Potem so nam ponudili cigare. Božični dan smo z Nemci preživeli na prostem. Bilo je petja in rajanja, dva voda, en naš in en njihov, pa sta se pomerila v nogometu. Presenetljivo je bilo gledati nemške vojake – eni so bili videti stari, drugi še fantini, spet tretji pa so nosili očala. A ta dan so igrali po pravilih, pa še prisegli so, da ne bodo streljali, dokler bo v teh jarkih tod okrog kdor koli od naših. Nekateri tovariši so si z Nemci izmenjali naslove, da bi se mogoče spet videli, ko bo vojne konec."

(Pismo vojaka Farndena iz londonskega okrožja Leyton, pripadnika pehotnega polka britanske kraljeve vojske, ki ga je bil poslal svojim staršem.)

O omenjenem dogodku je bil posnet tudi film z naslovom *Christmas Truce*.

Neznani avtor

V iskanju novega Sira

Se tudi vi kdaj najdete v labirintu iskanja novega Sira?

Tudi mi smo se, vas zanima kaj smo našli?

Nekoč so v neki deželi v labirintu živeli štirje prijatelji – dve miški – Vonko in Brzi – in dve bitji (mišje velikosti) podobni ljudem – Honko in Hmko. Vsako jutro so si nataknili superge ter se podali v labirint na lov – iskat sir. Čeprav so pričeli z istega kraja, se je njihov način iskanja razlikoval: miški sta se pri iskanju zanašala na svoja čutila in instinkti, človečka pa sta se pri iskanju zanašala na svoj razum, čustva in prepričanja. Dan za dnem so se tako vsi pognali v labirint. Miški sta z vohanjem, tekom in poskušanjem nekega dne prišli do sirove postaje C, človečka pa sta do nje prišla z razmišljanjem in preteklimi izkušnjami, čeprav so včasih čustva zameglila njun razum. A oboji so prišli do svojega Sira. V naslednjih dneh sta se miški vsako jutro podali na pot po labirintu do sirove postaje C, vohajoč, kaj se dogaja s sirom in v okolici. Človečka pa sta se polenila – superg si nissta več naredla, jih založila, vedno kasneje sta prihajala do postaje C in se nazadnje celo preselila v njeno bližino, saj sta bila tako najbližje Siru, ki jima je predstavljal največje bogastvo. Bila sta ponosna, da imata Sir, ki sta si ga po njuno močno zaslužila. Na zid sta celo napisala: "Zaradi Sira sem srečen!" Nekega jutra pa o Siru ne duha ne sluha. Brzi in Vonko sta se na to jutro že pripravila, saj sta vsak dan prevohala celotno sirovo postajo C in sta slutila, da ga bo kmalu zmanjkalo. Honka in Hmka pa je celotna situacija močno presenetila. "Kaj! Ni Sira? Kje je moj Sir? Kdo je premaknil moj Sir?!" je bila Hmkova reakcija, ki se ni in ni sprjaznil s tem, da Sira ni več. Človečka sta se še več dni vračala do postaje, vendar Sira ni bilo. Tudi Honko je bil sprva precej potolčen, a ga je sčasoma lakota in želja po Siru premagala, da je nehal obupavati. Ugotavljal je, zakaj je Sir izginil. In spregledal: bilo je povsem očitno, da bo Sir izginil, saj so ga pridno jedli, pa tudi počasi se je začel starati in plesnети. Zavedel se je, da mora priti do novega, če želi ponovno občutiti občutek varnosti in sreče, ki mu ga je nudil stari Sir. Tako je stopil iz cone udobja in se po mišjih sledeh

podal iz Sirove postaje C nazaj v že nekoliko neznan labirint, kjer se je ponovno počutil negotovega, bilo ga je nekoliko strah. V labirintu ni bilo lanko – srečeval se je s preprekami, ki so mu kradle čas, energijo, s katerimi se je vračal na že odkrita mesta, a ni obupal. Kadar koli je prišel do ugotovitve, ki se mu je zdela pomembna, jo je napisal na zid, upajoč, da bo Hmko naletel na napis in mu bo v oporo. Po mnogih vzponih in padcih se mu je le nasmehnila sreča (ali pač ne?) – nekega dne je le prišel na Sirovo postajo N, kjer sta ga že čakala Vonko in Brzi, pa tudi ogromno novega Sira. Takrat je Honko vedel, da ga ne sme prepustiti samemu sebi, temveč da mora spremljati, kaj se z njim dogaja in se zavedati, da ga lahko spet zmanjka, zato si je superge dal okoli vratu ter si v opomin zapisal:

- Sir se nenehno premika.
- Bodi pripravljen na premik Sira.
- Pogosto ovohaj Sir, da boš opazil, kdaj se bo pričel kvariti.
- Hitreje ko boš iz rok izpusstil stari Sir, prej boš lanko užival v novem Siru.
- Premikaj se s Sirom.
- Uživaj v dogodivščinah in okusih novega Sira!
- Sir se nenehno premika!

Tako kot Honko ima tudi vsak človek svoj Sir, ki ga išče, je, neguje ali išče novega. Zato lahko ugotovitve prevedemo v:

- Spremembe se dogajajo.
- Predvidi spremembe.
- Spremembe nadzoruj.
- Hitro se prilagodi spremembam.
- Spremeni se.
- Uživaj v spremembah!
- Bodi pripravljen na hitre spremembe in v njih znova in znova uživaj!

In tako imamo tudi taborniki kot organizacija svoj Sir, celo več vrst Sira, ki nam ogromno pomeni. Kar pa ne pomeni, da se na določeni točki ustavimo in prenehamo z raziskovanjem, odkrivanjem, mogoče celo ustvarjanjem novih Sirov, ki nam bodo prinašali srečo, zadovoljstvo in nas izpopolnjevali. V uredništvu smo se odločili, da se bomo z novim letom podali v labirint odkrivanja novega Sira, ki se imenuje Tabor. Na srečo nas podpira mnogo Hohkov, Brzijev in Vohkov, ki so pripravljene na nove dogodivščine. Upamo, želimo in verjamemo, da ste z nami tudi vi, dragi bralci Tabora.

Ugotovili smo, da bi naš novi Sir radi še boljše delili z vami, bralci, da bo končno čisto vsak dobil košček zase, od najmlajših do tistih, ki ste v taborniških vrstah že več desetletij, in ostalih, ki vas vsebina revije pritegne k branju.

Komisija za odnose z javnostmi je v tem letu naredila precejšen napredek v prenovi medijskih kanalov s prenovno spletnih strani, luč sveta pa bo kmalu ugledal tudi novi Stenčas, tako da bodo spletne strani ponujale boljši pregled nad dogajanjem v organizaciji. Ko smo v sklopu te prenove v labirintu odkrivali pomen revije, smo za ovinkom spoznali, da lahko naše prenovljene kanale odlično uporabimo tako za nas - tabornike - kot širšo javnost. Med raziskovanjem in odkrivanjem prave poti, smo se na neki točki srečali še s tremi miškami, ki imajo bolj "raperska" imena, in sicer smo se povezali ter začeli sodelovati z vsemi komisijami (poleg KOJA še KOPR, KVIDO in KMD),

da nam bo skupaj uspelo doseči in najti Sir, v reviji pa se nam tako obetajo res pestre vsebine. Vsak bo vložil svoj del, da se boste najmlajši preko iger in ustvarjanja učili, nekoliko starejši si boste lahko pomagali z idejami in nasveti. Debatirali in odgovarjali bomo na vaše aktualne potrebe in želje. Svet bomo skušali

razumeti preko novih dimenzij in ga z izkušnjami taborništva oplemenititi. Poskrbeli bomo, da bo do vseh večnih in novih zanimanj vodila jasno označena pot, kjer ne bomo pozabili na nikogar. Da bomo našli čim kakovostnejši Sir, smo se odločili, da vas bomo s fizičnim Taborom razveselili na dva mesca, ves čas pa boste naše prispevke lahko spremljali tudi na spletnih kanalih. Tako Tabor v resnici nadgrajujemo - določene vsebine, med njimi vsebine kjer je pomembna ažurnost, kot so reportaže in napovedi taborniških akcij, bodo svoj dom našle na spletu, fizična revija pa bo postala orodje za predstavitev in nadgradnjo vsebin

s področja programa, izobraževanj in mednarodnih aktivnosti, ne bomo pa pozabili niti na umetniške duše in osebni razvoj posameznikov.

Labirint, v katerem smo, je lahko temačen in težko je napredovati, če si svetimo sami. Zato se obračamo nate, dragi bralec, ki zdaj prebiraš te vrstice in si se z nami podal na to pot: "Prosimo te, da s svojim pogumom in optimizmom osvetliš labirint, saj veš, Sir ni več daleč ... Poglej! Na koncu te strani se že sveti! In, ja, če prav vidim, poglej še ti, tam ni samo ena vrsta Sira, temveč jih je več! Toliko, da bo vsak lahko okusil najljubšega! Gremo!"

2019

Od Adriatika do Baltika

Med polji, gozdom ter morjem in v družbi tabornikov iz različnih držav bomo preživeli poletje 2020.

Idilična lokacija Evropskega jamboreeja. Foto: Anja Slapničar

Foto: Anja Slapničar

Bose noge zakoplješ v mivkasto plažo Baltskega morja, ki se odpira pred teboj. S pogledom prečeš zrnca, ki se svetlikajo v avgustovskem soncu, in upaš, da bi se med njimi našel kakšen košček jantarja, ki je na tem območju dokaj pogost. Z očmi slediš peščeni sipini, ki se za tvojim hrbtom postopoma prelije v odprt in senčen borov gozd. Dobro veš, da za njim leži ogromna planjava, na kateri stoji več tisoč šotorov, plapolajo zastave in odzvanja radosten smeh. Res si tu – **na Evropskem jamboreeju 2020.**

Ko poljski taborniki niso dobili priložnosti, da bi leta 2023 organizirali Svetovni skavtski jamboree, so se odločili, da bodo svojo idejo in načrt prenesli na drug dogodek – Evropski jamboree leta 2020. Ta se bo odvijal na severu Poljske, v neposredni bližini pristaniškega mesta Gdansk. Tabor bomo postavili nekoliko vzhodnjeje od mesta, na otoku Sobieszewo (izgovori se – Sobieševo), kjer bomo 12 dni preživeli s taborniki iz 25 držav – vseh skupaj nas bo več kot 15.000!

Na otoku se stikajo polja, gozd in morje – vse to bomo lahko raziskovali med 27. julijem in 7. avgu-

stom 2020. Organizatorji nas bodo zapeljali tudi do samega Gdanska, nam omogočili jadrnanje, cel dan bomo namenili izključno spoznavanju tabornikov iz drugih držav, imeli bomo večerne zabave ... Vse, kar od tako velikega dogodka, lahko pričakujemo. Dva dni programa sta namenjena celo temu, da raziskujemo širšo okolico kraja. V tem času bomo prispevali lokalni skupnosti, ki nas bo čez dve leti prijazno sprejela, eno noč pa bomo preživeli tudi izven tabora.

Nič od tega ne bo mogoče brez mednarodnega osebja, ki bo pomagalo pri izvedbi dogodka – pomoč bo prišla prav na vsakem področju. Zelo bodo veseli vsakega, ki se ukvarja z jadrnanjem ali obvlada taborniška oz. gozdovniška znanja in bi pomagal pri programu ter svoje znanje delil s taborniki drugih držav.

Da bi vse to doživeli, moramo tja najprej priti. Slovenski taborniki se bomo na pot do tabora odpravili z avtobusom. Potovanje bomo izkoristili, da si pogledamo kulturne in naravne znamenitosti, ki ležijo na poti od Slovenije do Poljske obale.

Moto Evropskega jamboreeja je **ACT!** (slovensko: **VPLIVAJ!**). Želijo si, da taborniki pridemo nazaj domov navdušeni, polni energije in žara, da s svojo izkušnjo naredimo svet nekoliko lepši, kot smo ga prejeli. Postani del zgodbe – pridi na Evropski jamboree 2020!

Foto: ZHP

Hitre informacije:

- Točen datum odprave: v razpisu januarja 2019
- Udeleženci: 14-18 let
- Vodi: udeležence bo v vode razporedilo vodstvo odprave
- Mednarodno osebje in vodniki: 18+
- Odprtje prijav: januar 2019

Taborniki "odkrili Ameriko"

Prihodnje leto se bo v Ameriko odpravilo 174 tabornikov, ki se bodo udeležili 24. Svetovnega skavtskega jamboreeja. V izvidnico in raziskovanje se je odpravilo vodstvo odprave.

Med krompirjevimi počitnicami se je odpravilo pet članov vodstva odprave na 24. Svetovni skavtski jamboree na enotedensko ekspedicijo v Združene države Amerike. Glavni cilj odprave je bil raziskati pot odprave, poiskati prenočišča, preveriti možnosti javnih prevozov, si ogledati glavne turistične znamenitosti ter seveda preizkusiti zloglasno ameriško hrano.

Načrt potovanja je bil zelo obsežen, saj smo želeli preveriti vsa potencialna mesta, kjer so bi lahko ustavila naša odprava. Pričeli in končali smo v New Yorku, vmes pa smo se med drugim ustavili tudi v Bechtel Summit Reserve. Ob prihodu sta nas pričakala Matt in Phillip, ki sta nam v dobrih treh urah pokazala en del tabornega prostora. Trenutno je sicer še vse mirno, prazno in pospravljeno, a se celotna ekipa že pripravlja na prihod 46.000 tabornika s celega sveta.

Ogledali smo si še Richmond, Norfolk, Williamsburg, Jamestown in Washington – velika in precej večja mesta, ki nosijo posebno mesto v ameriški zgodovini zaradi tega ali onega dogodka. Vse bomo natančneje spoznali, ko se bomo tam potikali z odpravo. Spoznali smo še Joanne in Boba, tabornika, ki vodita taborniško skupino v mestu Staunton. Njunjo gostoljubje bomo lahko uživali tudi julija, saj sta nam ponudila prenočitev v tamkajšnji javni fakulteti.

Pod črto – dejstva in številke ...

Skupaj smo v sedmih dneh prepotovali več kot 2300 km, prečkali smo 5 zveznih držav, povprečno smo v avtu sedeli 3-6 ur na dan, McDonald's smo obiskali trikrat (nekateri tudi petkrat), najbolj smo se najedli v restavraciji Olive Garden (njami solata, grisini in testenine), našli nismo niti enega lepega magnetka, najbolj nas je navdušil AirBnB v Norfolku (s tremi psi in mnogimi bizarnimi umetniškimi deli), varno nas je vozila Kia Sedona (pravi "soccer mum avto"), v povprečju smo srečali vsaj pet veveric na dan, začeli in zaključili smo v dežju in megli.

Zapuščina projekta TAPOS?

Prihaja TAPOS – odrešilni projekt; projekt, ki bo omogočil, da taborniški prostovoljci zaživimo. In smo zaživeli in smo se podpisovali in se je dogajalo in se še vedno gledamo isti ljudje. Še vedno v glavnini isti prostovoljci držijo na sebi organizacijo z vse več člani, čeprav vrednotenje projekta govori drugače. "Glavni namen projekta TAPOS je program, ki ga ponujamo našim starejšim članom." Glede na številke in vse ostale predstavljene dosežke v prejšnji številki Tabora se počutim ponosno na ven in izigrano na notri. Postavlja se mi osnovno vprašanje, kako vemo, da danes, dve leti po začetku TAPOS-a, delamo z našimi prostovoljci kakovostnejše? Je na to dovolj odgovor – imamo Program PP in coache PP? Bojda imam zelo zmogljiv računalnik, zmožen je sprocesirati veliko število podatkov, a kaj ko ne znam programirati. Če bi izbirali taborniško besedo leta, bi bila v prejšnjih dveh letih gotovo na vrhu mnogokrat uporabljena beseda implementacija (ki se nenehno bori za prevlado z "delegiranjem"). Vse se je končno zares implementiralo, s PzM-jem na čelu (sol na rano). Vendar se mi zdi, da je Program PP sila uporaben, pa žal precej manj uporabljan, čeprav naj bi implementacijo že precej dobro obvladali. Ampak dobro, dajmo Programu PP čas, da ga rodovi prebavijo in začnejo izvajati. Zelo dobra rešitev se je ponudila v coachih PP, ki pa žal še vedno čakajo na kavčih na angažirane PP-je. Upam, da se bo hkrati z novim izobraževanjem za coache, nabavilo tudi dodatne kavče, saj organizacija trenutno premore izjemno majhen delež PP-jev, ki si želijo biti del te v sodobni družbi cenjene metode.

Z uvodnim odstavkom želim pravzaprav samo opozoriti na eno ključnih stvari, ki me je zmotila in se mi zdi pomembna za celostno dobro podobo projekta. Menim, da je TAPOS v dobi dveh let dal taborniški organizaciji pomemben temelj, vendar se v hiši še vedno ne da živeti, pa če imamo še tako trdne temelje. Na koncu sem dobila občutek, kot da je vrednotenje, kakršno koli je že bilo, samo sebi namen. Naštevaje številke brez obrazložitve ničesar ne pove. Taborniška javnost v najboljšem primeru ve, kaj se je dogajalo, kolikšna je bila udeležba in katera orodja, literaturo smo dobili. Dovolj za povprečneža, pa si res želimo tega? Ne moremo pogledati globlje in ugotoviti, česa smo se resnično naučili iz tega projekta,

kot organizacija? Kaj nam povejo temelji, ki smo jih z muko zgradili? So to temelji koče, hiše, stolpnice, mogoče vile? Se res lahko zadovoljimo s tem, da smo ponosni nase, zapakiramo projekt z vsemi titulami vred in ga postavimo v izložbo nabiranja prahu? Ne pravim, da hočem točen odgovor, želela pa bi si, da izvem, kaj bom zaradi tega, kar sem sejala včeraj, žela danes, pekla jutri. Da bom, ko mi bo nekdo nekoč dejal: "Hja, to je bil samo še en ZTS projekt, ne?", odgovorila: "To je bil prelomen projekt. Zdaj vemo, zakaj danes delamo stvari tako kot jih."

Pošteno je, da imamo vsi enake možnosti

Vsak pri sebi ve, kdaj ni imel enakih možnosti, in vsak pri sebi ve, kdaj jih je nekomu kratil. Tema je še kako aktualna. Po digitalni kampanji na družbenih omrežjih sem prejel širok odziv posameznikov, ki so doživeli takšno ali drugačno izkušnjo. Veliko teh je zapustilo taborniško organizacijo, ker jih je nekdo v mladosti na takšen ali drugačen način ugasnil.

Lahko smo iskreni. Ne omogočanje enakih možnosti prihaja z vseh strani. Tako s strani starejših kot tudi vedno bolj s strani mladih. Če se poskusiš poglobiti v sam problem, ugotoviš, da starejši člani ugašajo mlade predvsem zaradi lastnega ega. Kot bi se bali, da bi nekdo nekaj bolje naredil od njih in s tem pokazal, da so za staro šaro. Pri mlajših je podobno v ospredju ego, a bolj iz strahu, da bi bil nekdo boljši in hitreje napredoval od njega samega. Kakor bi se bal, da bo nekdo boljši in ga bo ta izrinil iz igre. Oba scenarija imata skupno točko – nesamozavest. Zaradi te se ustvarjajo krogi elit, v katere težko prideš.

Govorim predvsem iz lastnih izkušenj. Tudi sam sem bil tako na eni kot na drugi strani. Tudi sam sem se bal, da bo nekdo nekaj naredil bolje od mene, moj avtomatski refleks pa je bil, da sem mu postavil zid. In ravno to sedaj opažam predvsem pri mladih.

S kampanjo sem želel spodbuditi vse deležnike, da dvignemo glavo in glas, da se začnemo o tej temi v svojih krogih pogovarjati ter tako pomagamo prepoznavati in preprečevati ugašanje posameznikov, še posebej mladih. Velika verjetnost je, da se posamezniki nikoli niso zavedali, da so komu kratili pravico do enakih možnosti. Tudi sam se tega nisem nikoli zavedal. Zato je verjetno najboljši način, da tem posameznikom pričnemo postavljati ogledalo

ter jim tako pomagamo, da spregledajo svoja morda nezavedna dejanja.

Kampanja je namenjena predvsem mladim, da bi se še bolj zavedali lastne pravice in pomembnosti nujenja ter spodbujanja enakih možnosti med ljudmi. Prevečkrat zgodbe mladih govorijo, da v rodovih nimajo enakih možnosti za vključevanje, izobraževanje, vodenje aktivnosti, napredovanje, razvoj. Prevečkrat se dogaja, da so enake možnosti za razvoj pogojene s strinjanjem odločevalcev v organizaciji. Vsak posameznik potrebuje enake možnosti za razvoj, tudi če razmišlja drugače. In mladi se morate zavedati, da je to vaša pravica in ne smete obupati. Nikoli!

Gre za stvar, ki ni preprosta. Vsi se moramo začeti pogovarjati o tem, prepoznavati probleme ter jih odpravljati. Vsak dan smo podvrženi takšnim in drugačnim situacijam, kjer imamo priložnost narediti spremembo. Doma, v šoli, na fakulteti, v službi, pri tabornikih.

Prenehajmo govoriti in učiti eno, delati pa drugo. Naredimo spremembo. Ali, kako je že rekel Gandhi: **"Bodi sprememba, ki jo želiš videti v svetu."**

Zdrav kot vidra!

Bliža se praznični december in z njim tudi malo drugačno obarvana taborniška srečanja. Imamo idejo za decembrsko vodovo srečanje. Si že slišal-a za igro Zdrav kot vidra?

Družabna igra Zdrav kot vidra je nastala v okviru projekta Za zdravje mladih. Predstavlja didaktični pripomoček za izvajanje promocije zdravja in zdravega življenjskega sloga med mladimi. S pomočjo igre na sproščen in zabaven način spoznavamo različna področja življenjskega sloga, ki pomembno vplivajo na zdravje posameznika v tem trenutku in v prihodnosti.

Katera področja poznamo?

- Celosten pogled na zdravje
- Gibanje in prehrana
- Tobak
- Alkohol
- Druge droge
- Duševno zdravje
- Spolno zdravje
- Nekemične (vedenjske) zasvojenosti

Didaktična igra je vsebinsko nastala na podlagi strokovnih vsebinskih podlag, ki so jih pripravili strokovnjaki s področja javnega zdravja, za idejno zasnovo in praktično izvedbo pa smo poskrbeli dolgoletni mladinski delavci.

Nimam igre! Kaj zdaj?

Ni problema. Si želiš družabno igro, da se boste lahko v vodu/rodu igrali? Ker je čas čarobnega decembra in obdarovanj, pošlji e-pošto na zdravjemladih@taborniki.si in podarili ti jo bomo brezplačno.

Naj se veseli december začne!
Več informacij na nina.kapelj@taborniki.si.

Kako se igramo?

Preprosto! Pripravimo si igralno površino, kartice, figurice in kocko. Lahko se razdelimo v skupine ali vsak posameznik igra zase. Zmaga tisti, ki prvi zbere kartice različnih področij zdravega življenjskega sloga.

Kdo je kdo in kje

Drugi vikend v novembru sem preživela v Zapotoku nad Igom, kjer sem se udeležila Vikenda vodnikov.

Vikend za vodnike je vikend, ki se ga udeležijo najprizadenejši vodniki ali vodniki najprizadenejših načelnikov, včasih je težko ločiti. Glede na število udeležencev nam takih ne manjka. Na tovrstnih izobraževanjih človek dobi vpogled v profil prostovoljcev (PP in RR). Vsako od teh dveh kategorij pa zaznamuje nekaj edinstvenih lastnosti. Ali: Kako prepoznati in ločiti PP-ja od RR-a.

Razlike so očitne že v izbiri delavnic. Te so bile letos zelo raznolike, drugačne kot prejšnja leta, veliko delavnic so vodili zunanji sodelavci in ne nujno taborniki. Delavnice lahko v grobem razdelimo na vodniške delavnice, kamor spadajo tudi letošnje Postavljanje meja, Vrisovanje, Astronomija ... ter delavnice osebnega razvoja, Čuječnost, Aktivno poslušanje ... PP se vpiše na prvo skupino delavnic z željo, da bi izvedel Odgovor (z veliko začetnico), enoznačno rešitev problema v njegovem vodu. Če gre PP na delavnico Težavni otroci, do konca delavnice

pričakuje stavek, ob katerem se bo "težaven" otrok spremenil v BiPi-ja, A.K.A. Robija. PP na delavnico ne prinese zvezka, če pa ga že, si nič ne napiše, ker ni dobil tega, po kar je prišel, sveti gral mladega vodnika – konkretno rešitev. Zato je PP-ja težko popolnoma zadovoljiti, poleg tega mora predavatelj obdržati njegovo pozornost vsem koketnim sovrstnikom navkljub.

RR, to pa je nekaj drugega. To je osebek v obdobju popolne osamosvojitve, ki se je zatrdno odločil, da bo iz svojega življenja nekaj naredil. Če je kdo zavzet, je to RR. RR se udeleži delavnice, ki mu bo pomagala spoznati samega sebe, osebno napredovati, zasesti svoje mesto v svetu, ker RR dela na sebi. In niti minute delavnice ne bo pustil steči v nič. O, ne! Prišel bo z zvežčičem in si vanj napisal čisto vse, da slučajno ne pozabi, da je dobro vsak dan dihati. V praktične naloge bo vstopal s srcem in glavo in rade volje delil svoje doživetje v krogu. Zapisal si bo tudi e-naslov predavatelja, da ga bo lahko kontaktiral za dodatne informacije in vprašanja. RR bo po dnevu, ki ga je polno izkoristil, zaspal z mislijo, kako združiti osebni napredek, taborništvo in napredek družbe v genialen projekt, pri katerem bo sodeloval s samimi norci.

In tako nekateri norci pristanejo tudi na čelih komisij izvršnega odbora. Od kje jim motivacija in kaj storiti, ko se zdi, da je ni, so pripovedovali na letošnjih TAB talkih. Zdi se, da v končni fazi vsak, ne glede na barvo rutke ali funkcijo, verjame v boljši svet IN ga tudi soustvarja.

Kaj je skupnega bosim nogam in krofu? ZNOT!

Pobeg od učenja in nalog je gotovo ZNOT! Ta je tudi letos poskrbel za zanimivo orientacijsko preizkušnjo, predvsem pa za družabno izkušnjo, ki nas vsakič navduši.

Ekipa petih nadobudnih GG-jev se je letos, nekateri prvič drugi že tradicionalno, odpravila na dogodivščino, ki jo vsi poznamo, in nosi ime: Zimsko nočno orientacijsko tekmovanje. Če te zanima, kako so letošnje tekmovanje, ki ga organizira Rod skalnih taborov Domžale, in je potekalo prvi vikend decembra v okolici Zgornjih Stranj, doživeli Pujski, vabljen k branju.

ZNOT-a smo se zelo veselili, saj smo vedeli, da bomo tam spoznali veliko novih tabornikov. Ker bi se doma morali sicer učiti, je bil vikend s taborniki super priložnost, da se temu vsaj za nekaj časa izognemo. Pred začetkom topografskih testov, smo imeli nekaj težav s prebijanjem do učilnic, saj se je okoli njih nabrala velika gneča, ki nas nikakor ni spustila skozi in smo si tako čas pisanja testov nenamerno skrajšali. Težave nam je povzročala predvsem naloga z relativno nadmorsko višino, je pa res, da je bila to za nekatere tudi edina naloga, ki so jo uspeli rešiti. Pred startom smo se toplo oblekli, na glave poveznili svetilke, pripravili nahrbtnik, ki ga je večino proge požrtvovalno nesel fantovski član ekipe. Začeli nismo ravno obetavno: že do prve kontrolne točke se nam je uspelo večkrat izgubiti, saj smo se bali, da bomo zatavali na travnik,

ki je bil na zemljevidu označen kot prepovedan za prehod. Najbolj smo se zabavali na kontrolni točki presenečenja, kjer je morala ekipa z določenim številom dotikov tal preiti začrtano polje. Eden izmed članov ekipe si je celo sezul nogavice samo zato, da bi nam prinesel več točk. Na ostalih kontrolnih točkah smo se preizkusili še v risanju skice terena, iskanju bomb s pomočjo azimutov, orientaciji po labirintu, znanju zgodbe o Divjih možeh. Čeprav se nam je zdelo, da smo bili na progi celo večnost, smo po prihodu nazaj ugotovili, da zanjo nismo porabili nekaj več od dveh ur in pol. S prihodom s proge pa ZNOT-a še zdaleč ni bilo konec. Najprej smo se okrepčali z "makaron-flajšem", nato pa je nastopil čas za spoznavanje novih prijateljev v prenapolnjeni telovadnici, ki se je občasno spremenila v pravo dirkališče tekajočih GG-jev. Kot pravi taborniki smo se držali reka "spanje je za šibke" in se v spalne vreče zavili šele okoli tretje ure zjutraj. Čeprav nas budilka ni ravno razveselila, pa so nam zato jutro polepšali trojanski krofi, ki se jim nismo mogli upreti. Letos smo nagrade za zmagovalce na žalost opazovali le od daleč, vendar nas to ni preveč razžalostilo. Že komaj čakamo naslednje leto!

Foto: Tadeja Pretnar

Po medvedjih sledih

Da medved jeseni rad jé žir, spomladi čemaž (in ja, loči med nenevarnim čemažem in strupeno šmarnico), da se v čebelnjakih ne sladka samo z medom, čeprav je sladkosned, ampak ga bolj zanima čebelja zalega, da spretno izkoristi risovo prisotnost in mu poje del skrbno shranjenega plena, da se ljudem raje skriva, obišče nas pa, če zavoha hrano in si tako olajša delo, da je kljub velikosti spreten tekač, plavalec in plazalec, si na zadnjih nogah ogleduje okolico in da imajo mladički v istem leglu lahko različne očete, je le nekaj zanimivih informacij, ki so jih na novembrskih delavnicah Po medvedjih sledih izvedeli vodniki, načelniki, starešine in ostalo vodstvo na Vikendu za vodnike, v Škofji Loki, Trebnjem, na PP SPOOT srečanju in v Ljubljani. Preizkusili so se v izdelovanju odlitkov sledi naših velikih zveri, si ogledali različne materiale (dlako različnih gozdnih živali ter lobanje velikih zveri) in naprave, s katerimi si raziskovalci na terenu pomagajo pri iskanju zveri. Spomladi se bodo odpravili še na terenski dan, kjer bodo pridobljeno znanje dopolnili s praktičnim terenskim znanjem. Če se delavnic nisi uspel udeležiti, a te zanima več, skoči na Stenčas, kjer si lahko prebereš več o velikih zvereh – preglej gradivo in morda dobiš kakšno zanimivo idejo za popestritev programa!

Tadeja Pretnar

Nazaj v prihodnost taborništva

Vsi poznamo sedaj že kar 38 let star film *Back to the Future* (*Nazaj v prihodnost*). Tudi če ne, pa smo vsi vsaj že enkrat v življenju fantazirali, kako bi bilo potovati v preteklost. Naši GG-ji so na deževno popoldne pristali v letu 1902, kjer so v Ameriki spoznali Ernesta Thompsona Setona, ki je takrat sprožil gozdovniško gibanje. Kmalu zatem so se preslikali v Anglijo leta 1907. Tam je na Brownsee Islandu potekal prvi skavtski tabor, kjer je Robert Baden-Powell prevzgal mlade "huligane". Prav on, ustanovitelj skavtstva, jim je nato pripovedoval o svoji knjigi *Skavtstvo za fante* in tem, kako se je skavtsko gibanje razširilo po svetu. Srečali so tudi njegovo sestro Agnes, ki je leta 1910 ustanovila žensko skavtsko organizacijo. Potovanje jih je nato poneslo naravnost v čas 2. svetovne vojne, ko je bilo skavtstvo prepovedano. A ker je tabornik vedno pripravljen pomagati, so oskrbeli poškodovanega vojaka. Na koncu so bili 22. 4. 1951 priča ustanovni skupščini Združenja tabornikov Slovenije, ko so se (za dobro mladine) slovenski skavti in gozdovniki združili v enotno organizacijo. Da so se lahko vrnili v leto 2018, so zrecitirali vseh 12 taborniških zakonov, ki so se jih naučili po poti. Kaj pa bi si ti ogledal-a, če bi imel-a možnost potovanja v preteklost?

Katja Trampuš in Miha Velikanje

Foto: Katja Trampuš

Naj poletna taborniška zgodba

Objavljamo nagrajeno zgodbo literarnega natečaja

Drage bralke, dragi bralci,

po ponekod že zapadlem prvem snegu in mrzlih dnevih bo tokratna zgodba literarnega natečaja *Naj poletna taborniška zgodba* pogrela tiste, ki ste se vodniškega tečaja že udeležili, in tiste, ki se ga še boste.

V decemberski številki objavljamo še drugo nagrajeno zgodbo izpod peresa **Mihe Kurinčiča** iz **Rodu soških mejašov Nova Gorica**.

Upamo, da ste uživali v branju Levove in Mihove zgodbe. Naj praznični december ustvari tople taborniške spomine!

Martin in Maša

Kar se zgodi na bivaku, ostane na bivaku

Tabornik sem že devet let in v teh letih sem dobil veliko izjemnih nepozabnih spominov, ampak noben ni tako čaroben kot dogodivščina, ki sem jo doživel na vodniškemu tečaju (MZT 2018).

Spomnim se vlaka, ki je šel iz Nove Gorice proti Radovljici. Tisti čas sem na vlaku samo paničaril, ker me je skrbelo, kakšni bodo taborniki tam in če se bom vključil v družbo. Ali pa bom tisti, ki je vedno sam in fino v svojem šotoru. Ko smo prispeli v Radovljico in sem videl vse tabornike, s katerimi bom preživel naslednji teden, sem postal navdušen. Sčasoma sem se spoprijateljil z vedno več ljudmi. Tudi vedno bolj sem se povezal s svojim vodom. Ko je napočil bivač, smo se po poti do bivačnega mesta pogovarjali, zabavali in smejali. Še vedno se spomnim, ko smo ob fustem ognju peli pesmi in se igrali igre. Ampak ne smem preveč povedati, saj smo se zmenili, da kar se zgodi na bivaku, ostane na bivaku. Edino, kar bom še povedal o bivaku, je to, da me je totalno spremenil. Postal sem bolj odkrit, pozitiven in ne bojim se biti, kdor sem, pred vsemi. Prej si tega nisem upal, ker me je skrbelo, da me bodo obsojali. Definitivno je bil to eden najboljših trenutkov mojega življenja in najboljši bivač vseh časov! Z vodom smo postali bolj povezani kot kateri koli drugi vod, vsaj po mojemu mnenju. Po bivaku sem se tudi bolj povezal z drugimi taborniki tam. Vedno smo si imeli nekaj za povedati. Jaz in ostali taborniki iz

mojega roda na vodniškem smo se kregali z ostalimi, kaj se kako izgovori. Njihov ljubljanski naglas proti našemu primorskemu naglasu. Ena najbolj popularnih debat je bila, ali se izgovori kebab ali kebáb. Za to smo porabili čas, ko bi lahko pisali sestanke, ampak ne, mi smo raje debatirali, kako se izgovori. Na žalost se nismo nikoli zmenili, kako se pravilno izgovori. Vsaka minuta, ki sem jo preživel v njihovi družbi, je bila polna smeha in zabave. Takrat sem vedel, da sem dobil ta prave prijatelje, ki ti stojijo ob strani v dobrem in slabem, te podpirajo, so odkriti s tabo in ostanejo tvoji prijatelji za vedno. Še vedno sem hvaležen, da sem dobil take prijatelje, ki jih eni ljudje iščejo celo svoje življenje. V veliko pomoč pri ustvarjanju takih prijateljev je bilo tudi vodstvo, ki je vedno poskrbelo, da so vsi veseli in nasmejani. Se je videlo, da se res trudijo, da odnesemo čim več znanja s tega tabora. Njihova predavanja so bila narejena na tako zabaven in inovativen način, da si res odnesel veliko od njih. Tudi tista predavanja, ki jih je zelo težko narediti zanimiva, je njim to nekako ratalo. Vedno, ko so videli, da nam je padla koncentracija, so nas vedno znova presenečili z novo zabavno igro. V veliko pomoč sta bila tudi mentorja, ki sta nam hitro popravila in vrnila sestanke. No, vsaj tako hitro, kot sta upala. Vedno sta imela super ideje in res mi je bilo všeč, ker sta verjela v nas, da se lahko še bolj potrudimo in izboljšamo. Če tudi si napisal

Foto: Jure Pučnik

popoln sestanek, sta te spodbujala, da je postal še boljši. Imela sta tudi veliko vlogo v mojem vodu, saj sta bila ona kriva, da smo se tako dobro razumeli. Za svoj prvi vodniški tečaj si nisem upal želeti boljših mentorjev, kot sta bila onadva. Res sta me motivirala, da postanem najboljši vodnik, kar se da. Še zdaj se pogovarjamo, kako nam grejo sestanki in še zmeraj nam dajejo nasvete in nas spodbujajo, da so boljši. Večeri so bili še posebej zabavni s tem, kar so nam animatorji pripravili. Se je vedlo, da so opravili dobro delo, ko se je cel dan govorilo o večernem programu. Zadnji dan vodniškega sem bil žalosten, ker se bom vrnil nazaj v Gorico, daleč proč od svojih novih prijateljev. Ampak nisem se prepustil

žalosti. Če je to moj zadnji dan z njimi, bom poskrbel, da ga jaz in oni ne pozabijo. To sem tudi naredil. Tisti dan je res bil nepozaben. Izmenjali smo si kontakte, da bi se še kdaj dobili in nadaljevali, kjer smo ostali. od konca vodniškega smo se enkrat dobili. Prišel sem iz Gorice do Ljubljane, da bi jih spet videl in se smejal z njimi kot na vodniškemu. Seveda tudi tiste noči ne bom nikoli pozabil. Ko pomislim, je vodniški tečaj najboljša stvar, ki sem jo doživel v svojem kratkem taborniškem življenju. Zato komaj čakam na svojo naslednjo veliko taborniško dogodivščino. Upam, da vam je bilo tako všeč brati mojo Naj taborniško poletno zgodbo, kot jo je bilo meni všeč doživljati.

Miha Kurinčič

Pravopisna drobtin'ca

Po novemberskem zatišju smo komaj pričakali veselo decembersko vzdušje!

O ja, novembra je bilo res moreče ... pa ne vem, če ni decembra za sloveniste še huje. Na vsakem koraku treščimo v božič in novo leto z veliko začetnico, v datume brez presledkov pri pikah in predvsem v vse decemberske radosti. Tisti prvi dve zagati smo v preteklih dveh letih že obdelali. Zdaj pa rešimo še

december: Besede, ki v tožilniku (Koga ali kaj?) ne dobijo vrinenega e, se tudi kot pridevnik pišejo brez e. Torej bo pravilno december – decembra – decembrski.

Podobno tudi: meter – metra – metrski, liter – litra – litrski, minister – ministra – ministrski ...

Prijetne praznike brez pretiranih slovničnih kixsov vam želim!

Zala Šmid

družina **SUMAR****IN PRAZNIČNI DUH**

RIŠE: ŠEKI PIŠE: TISA

Feliz navidad

Jose Feliciano

G C D G x2

C D
 Feliz Navidad,
 G e
 Feliz Navidad,
 G C D
 Feliz Navidad, próspero ano y felicidad.
 G C D
 Feliz Navidad,
 G e
 Feliz Navidad,
 G C D
 Feliz Navidad, próspero ano y felicidad.

C
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 D G
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 e C
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 D G
 From the bottom of my heart.
 C
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 D G
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 e C
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 D G
 From the bottom of my heart.

C D
 Feliz Navidad,
 G e
 Feliz Navidad,
 G C D
 Feliz Navidad, próspero ano y felicidad.
 C D
 Feliz Navidad,
 G e
 Feliz Navidad,
 G C D
 Feliz Navidad, próspero ano y felicidad.

C
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 D G
 I wanna wish you a Merry Christmas,

e C
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 D G
 From the bottom of my heart.

C
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 D G
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 e C
 I wanna wish you a Merry Christmas,
 D G
 From the bottom of my heart.

Nožkajmo u miru. Foto: Jure Pučnik

Iluzijski kvartet. Foto: Nejc Babnik

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Mažemo, zaujijemo, pojemo, ponovimo. Foto: Kaja Maurič

Skoraj turban. Foto: Jure Pučnik

Šment ... ne diha! Foto: Neža Ternik